Alp 1986
Nr 1-10
L

ATEITIS

1963 SAUSIO NR. 1

ŠIAME NUMERYJE:

KULTŪROS KONGRESAS

L. S. S. SUVAŽIAVIMAS

VIDOS KRIŠTOLAITYTĖS MENAS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1963 SAUSIS - JANUARY Nr. 1

TURINYS

Kultūros kongresas — **Audronė Garbenytė** . . 2
Enlėraščiai — **Klajūnė** 4
Pasaka — **Saulė Palubinskienė** 5
L.S.S. suvažiavimas — **Korespondentė** 6
Eilėraščiai — **Žalias Vėjas** 7
Ū-ū-ū. . . — **Veronika Tijūnėlytė** 7
Gėlė — **Saulė Palubinskienė** 8
Turiu visą gyvenimą. . . — **Vida Krištolaitytė** . 9
Besiruošiant tarpplanetinei kelionei — **P. K.** . . 12
Didysis poetas J. Mačiulis-Maironis — **R. Obalis** 14
Šiandien — **Liauda** 16
Dar ne. . . — **Dalia Katiliūtė** 16
Spaudos apžvalga — **R. Šliažas** 17
Darbai ir žmonės 18
Galvok 24
Vox Populi — Laiškai Redakcijai 24
Kreivos šypsenos 24
Administracijos pranešimai viršelio trečiame pusl.

Viršelis **Giedrės Žumbakienės** ("Audra", aliejus) (Foto **A. Kezio, S.J.**)
Kultūros kongreso fotografijos — **V. Noreikos**
Šį numerį redagavo **P. Kaufmano** kolektyvas.

Vyr red : Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

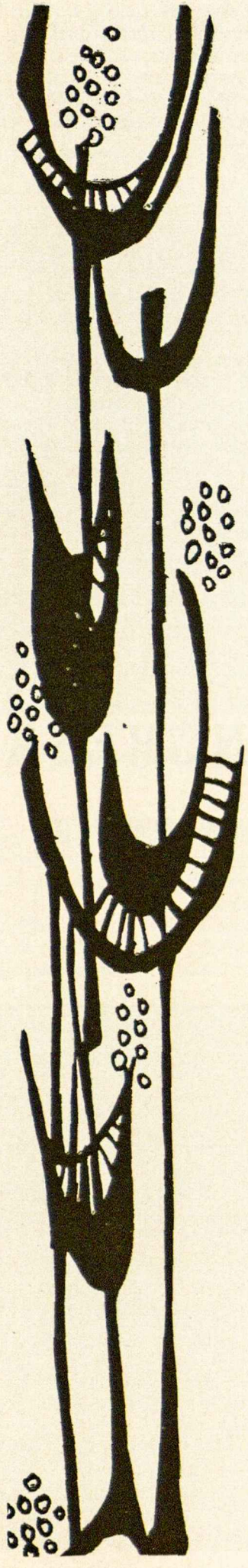

SKIRTUMAI TARP MANĘS IR TAVĘS

Aš esu pavargęs,
Tu esi tinginys.

Aš neužsimoku nario mokesčio, kadangi šiuo metu turiu skylę kišenėje,
Tu esi šykštuolis.

Aš nerašysiu referato, kadangi turiu daug kito darbo.
Tu išsisukinėji.

Aš jam pagaliau pasakiau teisybę, nes taip reikėjo.
Tu elgiesi nemandagiai ir nešlifuotai.

Aš per šokius stoviu kampe, nes reikia su draugais pasikalbėti.
Tu stovi kampe, nes bijai mergaičių.

Aš prie krepšinio netyčia užgavau draugą.
Tu jį užgavai, nes esi arklys.

Aš nesupratau mokytojo, nes neviską nugirdau.
Tu nesupranti, nes esi kvailas.

Aš nevisai tvarkingai apsirengęs atėjau į mokyklą, nes žadintuvas nelaiku pakėlė.
Tu taip padarei, nes esi apsileidęs.

Aš pasivėlavau, nes busas neatvažiavo,
Tau nesvarbu, ar kiti turės laukti ar ne.

Aš pasakoju naujienas,
Tu pletkavoji.

Aš sudaužiau stikliuką, nes netyčia išslydo iš pirštų,
Tu sudaužei, nes esi žioplas.

Aš Tavęs prašau cigaretės, nes nėra kur pirkti.
Tu manęs prašai, nes esi siurbėlė.

Aš mėgstu klasėje atsakinėti, nes noriu išsiaiškinti,
Tu nori pasirodyti ir pataikauji mokytojui.

LIETUVOS NACIONALINĖ

KULTŪROS

Antrasis JAV ir Kanados Lietuvių Kultūros Kongresas įvyko 1962 metų lapkričio 21-25 dienomis. Reikia pastebėti, kad šis yra antras šitokio masto lietuvių susibūrimas išeivijoje,. Nepriklausomojoje Lietuvoje nebuvo įvykęs.

Per šias penkias dienas įvyko įvairių kultūros sričių posėdžiai, paskaitos, diskusijos bei parodos. Sunku buvo pasirinkti sekcijas dėl jų kokybės, įvairumo ir įdomumo. Buvo spaudos, literatūros, architektūros, istorijos, fizinio lavinimo, lituanistinių mokslų, švietimo, lietuvybės parapijose išlaikymo bei muzikos sekcijų posėdžiai.

Trečiadienį, lapkr. 21 d. įvyko meno, architektūros ir spaudos parodų atidarymas Čiurlionio galerijoje. Daugybė žmonių atėjo pasigrožėt naujais atsiekimais, talentais. Matėme senesnių bei jaunesnių tapytojų ir skulptorių kūrinius, kurie atstovavo įvairias meno sroves.

Be to, V. K. Jonynas skaitė paskaitą: "Kas lietuvių dailininkų pasiekta per pastarąjį dešimtmetį". Prelegentas teigė, kad apie 130 mūsų dailininkų yra nusipelnę Lietuvai, nes pagarsino savo darbais jos kultūrą po platųjį pasaulį. Paminėta buvo mokyklų steigimas, knygų iliustravimas, viešas išėjimas į plačiąją visuomenę. Kalbėdamas apie dailininkus, paskaitininkas sakė: "Jei būtų surašyta į Tautos šventąjį raštą, ką mes per dešimtmetį sukūrėme, nutautimo problema būtų siauresnė. Dailininkas, be to, yra spaudos talkininkas". V. Jonynas davė sugestijų lietuvių kėlimo klausimu. Iš būdingesnių yra: išstudijuoti priemones, kas kliudo lietuviškumo ugdymui; duoti prašymus vyskupijoms, kad lietuvius kunigus paskirtų į lietuviškas parapijas; remti tą spaudą, kuri remia kultūros reikalus, pvz. AIDAI; ir sukurt filmus iš lietuvių gyvenimo.

KONGRESAS

AUDRONĖ GARBENYTĖ

Ketvirtadienį, lapkr. 22 d., 10 v. r. oficialiai rengimo komisijos pirm. P. Gaučys atidarė iškilmingą II-jį Kultūros kongresą Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Pirmininkas pabrėžė šio kongreso tikslą — ugdyti lietuvių kultūrą išeivijoje, sudarant sąlygas jai plisti. Kongresas susilaukė daug sveikinimų — dr. P. Daužvardis linkėjo stipresnės kultūrinės politikos.

Dr. J. Griniaus pagrindinė paskaita: "Mūsų kultūrinės veiklos gairės ateičiai". Prelegentas pradėjo mintim, kad nereikia leisti mūsų žmogui skęsti masėje; reikia kūrėjui pasišvęst ir jam, vadovaujant masei, daryt teigiamos įtakos.

Amerikoje mūsų kultūrai gresia pavojus, nes perdaug branginame daiktus ir žemiškus malonumus, o per mažai — kultūrines vertybes. Reikia žmogaus, kuris atsipalaiduotų nuo šių įtakų ir pakiltų virš kasdienybės savo kultūrine kūryba.

Kultūringos jaunosios kartos išugdymą pirmiausia tik gali mūsų šeimos, o paskui mokyklos. Reikia paremti ir organizacijas, kurios neatsižada savo tautybės, kilmės. Reikia paremti spaudą, literatūrą ir meną, kurie kelia mūsų jaunimo dvasią, moko mylėt savo tautą. Be to, reikia remti tiktai kultūriniai vertus dalykus.

Laisvės pasirinkimas mus įpareigoja dvejopai: būti kūrybingais piliečiais tuose kraštuose, kurie priglaudė mus, ir būti kūrybingais tautiečiais pavergtai Lietuvai. "Šitą įsipareigojimą vykdyt yra visų laisvųjų lietuvių gyvenimo uždavinys".

Po to dr. J. Puzinas, PLB Kultūros Tarybos pirm., da-

Kultūros Kongreso uždarymas. Kalba dr. P. Lukoševičius. *V. Noreikos nuotrauka*

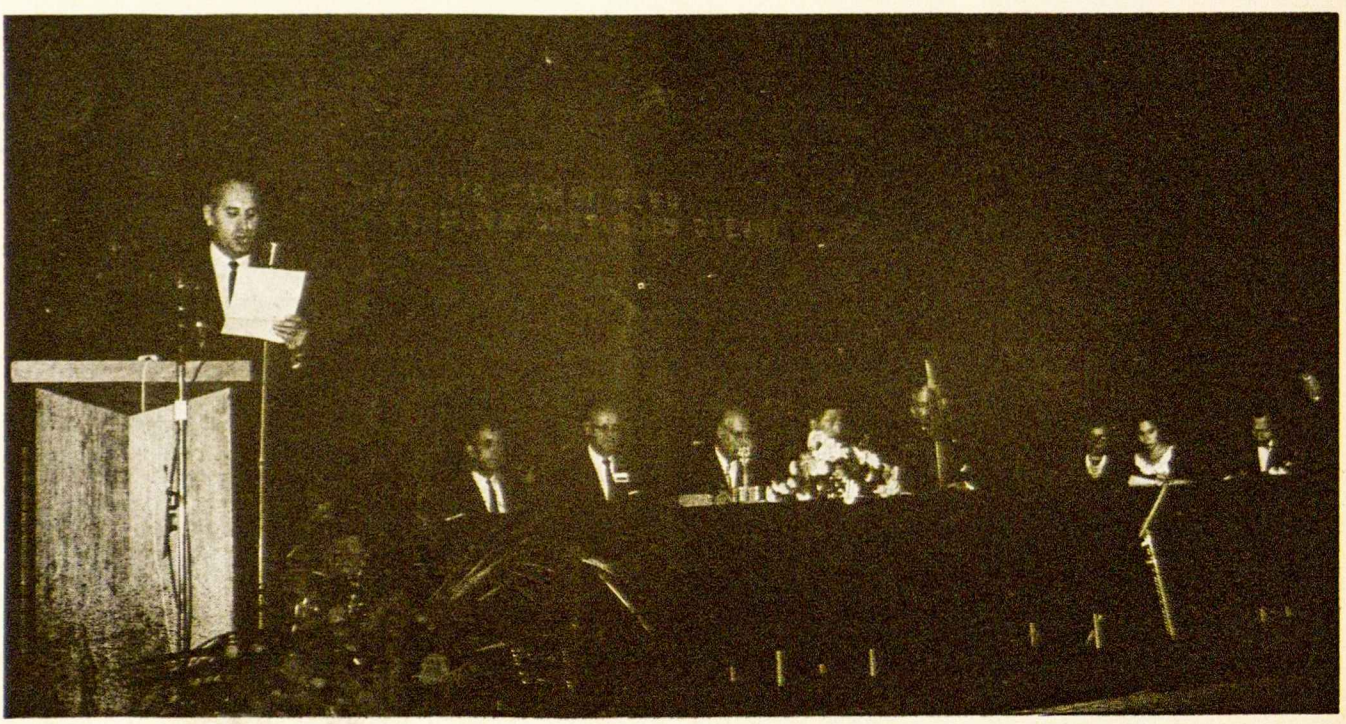

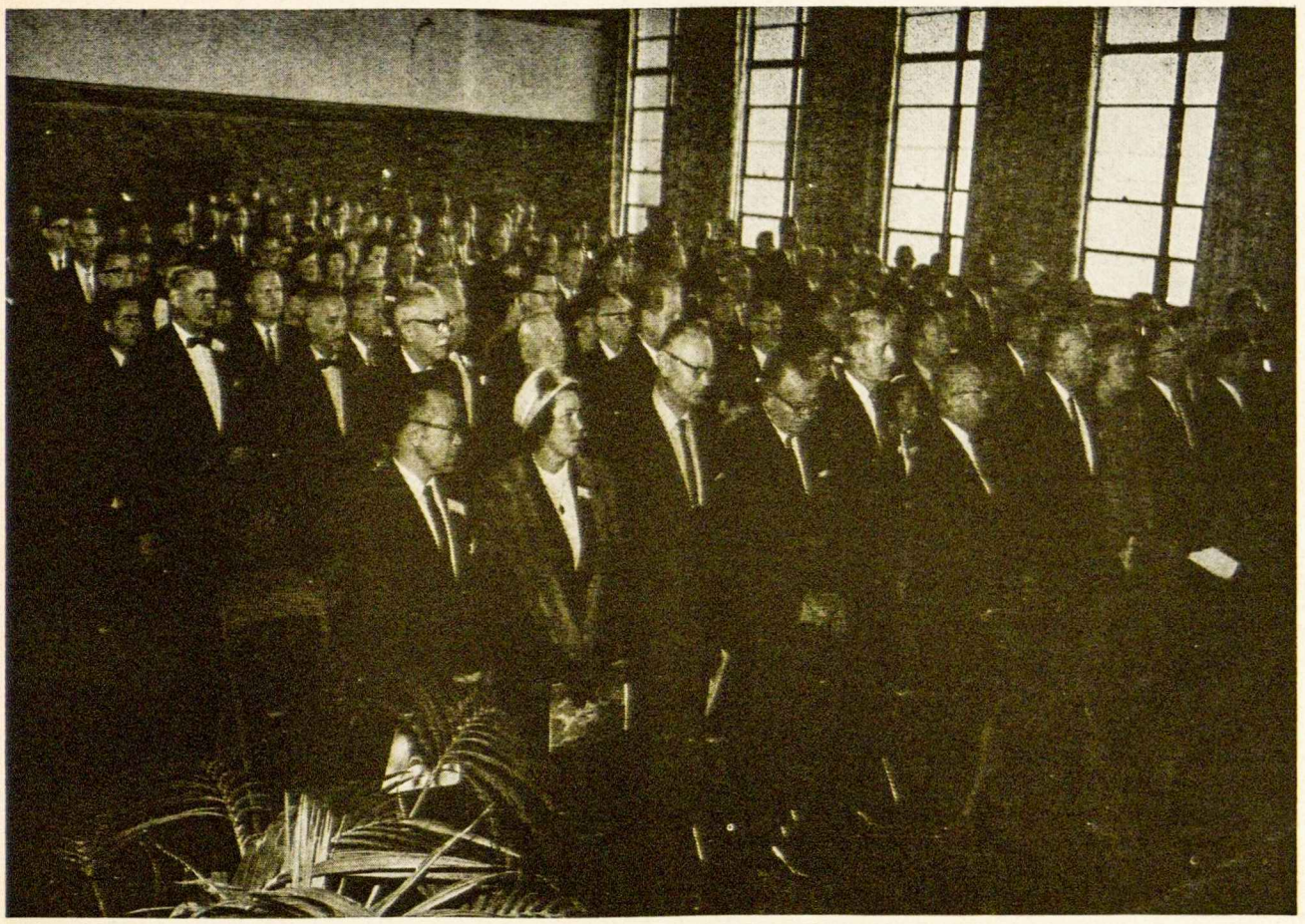

Spaudos sekcijos atidarymas kongreso metu. *V. Noreikos nuotrauka*

vė pranešimą "Mūsų kultūriniai uždaviniai ir jų vykdymas". Iš pažymėtinų prelegento pasiūlymų tautinės gyvybės ir savosios kultūros išlaikymui bei ugdymui buvo: 1. Švietimo srity — paremti visa, kas daroma, plėsti lituanistines studijas ir remti jaunimo spaudą; 2. Gimtosios kalbos — įsteigti lietuvių kalbos kursus ir laikytis vienodos jablonskinės rašybos; 3. Literatūros, dailės, muzikos srity — daugiau domėtis šiomis sritimis; PLB valdybos sumanymu, įsteigti metinę kultūros premiją už literatūrą, muziką, dailę bei kitą kūrybą; išleist Maironio raštus išeivijoje.

Vakare įvyko iškilmingas pokylis ir literatūros vakaras.

Penktadienį, lapkr. 23 d. buvo paskaitos tuo pačiu laiku įvairių sekcijų: spaudos, literatūros, architektūros, istorijos. Deja, korespondentas galėjo dalyvaut tik vienoj sekcijoj, būtent spaudos.

Po prezidiumo kvietimo (susidarė iš jaunimo spaudos atstovų) ir rezoliucijų komisijų kvietimo dr. J. Prunskis pakvietė p. Kielaitę perskaityti red. J. Kardelio paskaitą: "Mūsų išeivijos periodinės spaudos pokario nueitais keliais". J. Kardelis teigė, kad nutautimas plečiasi, ir rusas okupantas bando suardyt mūsų gretas, mūsų pareiga ir atsakomybė darosi dvigubai svarbesnė. Spaudos darbininkai turi padėt tautiečiams suprast, ko okupantai nori atsiekt su jų "neutralumu ir objektyvios informacijos" įveisimu. Baigdamas prelegentas džiaugėsi, kad mūsų spauda yra pasidariusi idėjinė, o ne bulvarinė

Koreferentas J. Čiuberkis pabrėžė, kad į šį žygį prieš nutautimą turi taip pat įsijungti ir organizacijos ir švietimo įstaigos.

L. Šimučio, St. Piežos ir V. Zalatoriaus paskaitos, kuriose buvo pabrėžiama būtinumas kovoti už geresnį lietuvišką spaudą ir jos atsiekimus. Paskiau įvairių redakcijų atstovai davė savo nuomones spaudos reikalais.

Šeštadienį, lapkr. 24 d. vėl veikė daug sekcijų: architektūros (įvyko diskusijos), fizinio lavinimo (gaila, kad per maža buvo susidomėta), lituanistinio švietimo, istorijos ir muzikos.

Lituanistinių mokslų sekcijoje prof. P. Skardžius patiekė kalbinę studiją apie Dievo ir Perkūno žodžių bei sąvokų susidarymą. Pasirodo, kad Dievo vardas yra senesnis negu Perkūno; pirmoji jo reikšmė yra "dangus".

Dr. J. Balys, kalbėdamas dainų tyrinėjimo klausimu, pastebėjo, kad žodžiai ir melodijos nevisada atsirasdavo kartu, dažniausiai žodžiai pirmiau.

St. Barzdukas pareiškė, kad mūsų rašyboje turime laikytis jablonskinės rašybos. Visi paskaitininkai vaizdžiai iliustravo savo paskaitas. Buvo gyvos diskusijos.

Sekmadienį, lapkr. 25 d. po šventų mišių Šv. Kryžiaus bažnyčioje įvyko uždaromasis posėdis. Dienotvarkėje buvo diskusijos, rezoliucijų ir nutarimų priėmimas ir iškilmingas premijų įteikimas. Aukščiausia premija teko prof. A. Galdikui už jo nepaprastą įnašą į mūsų meno lobyną. Buvo ir kitų premijų.

Po piet įvyko lietuvių muzikos simfoninis koncertas Marijos gimnazijos didžiojoje salėje.

Žvelgiant atgal, atrodo, kad šis kongresas pasisekė. Reikia pastebėti, kad šio kongreso pagrindinė mintis buvo: kovot prieš nutautimą, keliant savo kultūros lygį. Džiugu, kad šitoks kongresas buvo suruoštas, nes buvo matyti ir sultingų vaisių, entuziazmas dirbti ir kartais šviežios, energingos mintys.

BALSAS

Lyg aidas uolotuose sielos kampeliuose —
Tavo Balsas:
lyg pumpuro atsiskleidimas,
lyg vandenų ūžimas.

Norėčiau sakyti, kad girdžiu,
bet netiesa.
Žinau, kad netuščia — tik tiek;
kad ne viena esu.

O daugiau?
Mano Dieve, kas yra kančia?
Tavo našta lengva ir
jungas saldus.
Net nejaučiu to, ką kadaise —
vakar, šį rytą — žadėjai
dėti ant pečių.

Medis rudas, kampuotas.
Matau kitus jį nešančius,
matau save,
bet nejaučiu.
Nejaučiu ir negirdžiu.
Ar tai kančia?
Bet lengva ir saldu, nes
ne viena esu.
Ar tai meilė?
Tokia šalta, bejausmė;
galinga ir šventa,
jog nejaučiu, o lengva ir saldu.

Tenai, toli, toli — rytoj — širdy —
skambusis Tavo Balsas — nuo Kryžiaus,
ir laiminanti Ranka — vinimi perverta:
ir tai Kančia... tai Meilė.

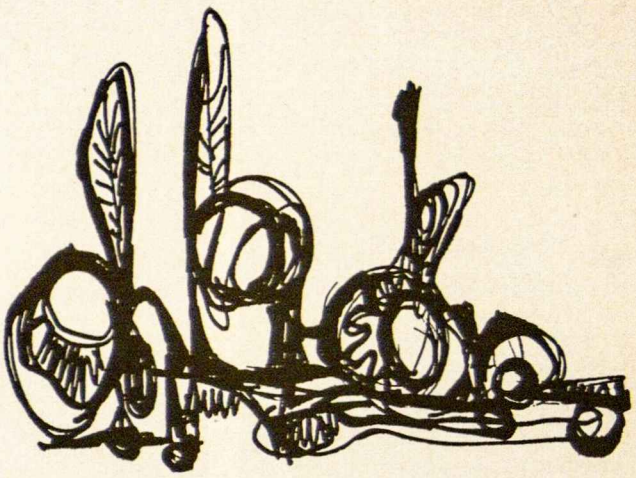

AŠ GYVA

Noriu gyventi —
kaip noriu gyventi!
Ieškau erdvės:
tyruose ankšta,
smėlis
lūdesio grūdais
kankina troškuliu.

Begalybės!
Jūrų be krantų...
tegul apgaubia,
tegul nugali
savo jėga —
vistiek nenužudys,
nes aš gyva.

Alkstu —
duokit kviečių
laukus.
Trokštu —
auginkit vynuogynus.
Duona,
Vynas.

Gyvenu —
gyvenu:
mirsiu, o vistiek
gyvenu
kviečiais ir
vynuogėm.
Visa kita atiduodu.

V. KLAJŪNĖ

SAULĖ
PALUBINSKIENĖ

p a s a k a

— "Papasakok man pasaką" — Tavo akys žiūri tyru laukimu. Ir Tu esi mano vaikystės aidas. Močiutės balsas atsiliepdavo nepaprastais gaidžiuko ir vištytės nuotykiais ir katinėlio žygiais, kaip ant kopūstų lysvės dangus griuvo. Bet aš nepažinau nuostabiojo Rainio ir neatsimenu girdėjus gaidį. — Sūnau, mano gyvenimas nemoka pasakų. Bet Tu lauki paprastoje savo teisėje pasakai. Ir aš negaliu nepasakot pasakos, kurios Tavęs prašau neklausyt.

Labai, labai seniai gyveno laimingas pasaulis. Pasaulis, kuriame vaikai žaidė obelų žieduose, suposi ant sodo vartelių, bėgiojo lenktyniaudami su vėju. Ir buvo nustatyta, kad gyvenimas žydėtų laime.

Bet nemokėjo žmonės saugot trapiosios laimės. Net nežinojo, kad reikia saugot, kad pasislėpę tamsiuose narvuose augo pikti, plėšrūs plieno paukščiai, kurie nekentė laimės. Juos žmonės augino, penėjo, didžiavosi jų jėga ir blizgėsiu ir mokė vaikus, kad nieko nėra puikiau kaip plieno paukščiu padangėje skrajoti. O paukščiai dauginosi, didėjo, spindėjo savo galios klastoje ir jų sparnai nerimo išbandyt jėgas.

Juk negalima kaltint tų, kurie paleido plėšriuosius paukščius — jie nežinojo, ką jie daro,— o atidarę narvus, nebegalėjo paukščių sulaikyt.

Skriejo paukščiai, lindo iš niūrių narvų, kilo dangaus mėlynėn, blizgėjo sava jėga, niurnėjo pulko skridime. Ir neieškojo medžio šakos jie nutūpimui, nesirinko užuovėjos lizdui sukti — jie tik skrido ir skrido ir nesirūpino, kur mirties kiaušinius dės.

Išsigando žmonės paukščių skridimui užtemdžius saulę, jų piktam niurnėjimui nustelbus vaikų juoką. Ir baimė, kaip tamsus rūkas, keliavo apgaubti sustingusį pasaulį.

Skraidė paukščiai, grūmodami mirtim, o išsipildymas grąsinimo buvo baisesnis, kaip žmogus galėtų apsakyt: klykdami jie puolė žemę, spjaudydami ugnį iš ilgų snapų, mėtydami sprogstančius kiaušinius, sėdami mirtį. Suliepsnojo neapykanta plieno paukščiams padangėje kvatojant.

Ir slėpė žmonės vaikus giliausiuose, tankiausiuose miškuose, kad jie negirdėtų paukščių neapykantos juoko, kad jų nepaliestų plėšriejі nagai.

Ilgai siautė sparnuota mirtis, puošdama dangų įvairiaspalvėmis Vėlinių žvakėmis, kol prisisotino, kol pailso paukščiai. Ir kai jų sparnai pradėjo jau rūdyt, atrodė, kad pasaulin turi grįžti ramybė. Iš miškų rinkosi vaikai, išsaugoti nuo neapykantos siautimo; jie ruošėsi šviesiems žaidimams.

Ir jei tai būtų pabaiga mūs pasakos, mes džiaugtumėmės, nes vaikai vėl išmoko juoktis ir mylėt, ir baimė jų sapnų nedažė niūriomis spalvomis. Pasaulis ruošėsi užtikrintos laimės rytojui.

Deja, neturi pabaigos ši pasaka. Tamsiuose narvuose cypė plėšriųjų baisūs palikuonys. Ir neapykanta nebuvo apleidusi žemės.

Miegok, sūnau, ir neklausyk plieninių paukščių pasakos.

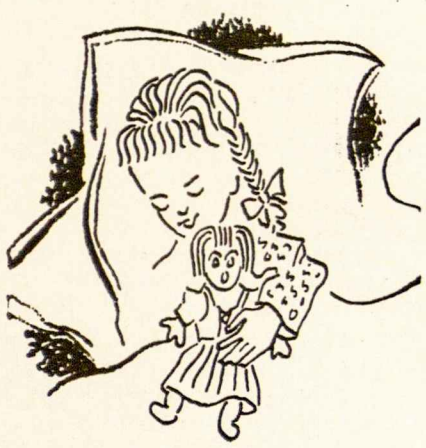

Dr. H. Nagys savo paskaitos "Lietuviškos kultūros sąžinės sąskaita" metu. Matosi dalis prezidiumo. Iš kairės į dešinę: Ingrida Stasaitė, Aušra Anužytė, Stasys Rudys.

L. S. S. SUVAŽIAVIMAS

1962 m. lapkričio 23-25 d. įvykęs Chicagoje studentų visuotinis suvažiavimas pasižymėjo ne vien tik savo įdomia programa, bet ir skirtingu pristatymo būdu — nuo šalto, moksliško diskutavimo iki karšto poetiško kritikavimo.

Penktadienį po pietų įvyko pirmasis simpoziumas ir diskusijos, kurių tema buvo: "Konservatyvus ir progresyvus tipas jaunojoje kartoje". Dalyviai: V. Gegevičiūtė, G. Gedvila, A. Liulevičius, R. Šliažas, moderatorius H. Žibas. Prelegentai bendrai apibūdino skirtumus tarp abiejų tipų, sakydami, kad konservatyvus laikosi "status quo", tai yra linkęs prisilaikyti prie senų nustatytų tradicijų, o iš kitos pusės, progresyvus eina su gyvenimu, visuomet ieškąs naujų idėjų. Jie toliau pastebėjo, kaip dabartinės studentijos galvojimas yra linkęs daugiau į konservatyvinę pusę. Nebėra to revoliucionieriško, dinamiško, pilno idėjų studento, o jo vietoj paliktas kažkoks sustingęs, be nuomonės vaiduoklis. Konkrečiai nebuvo atsakymo dėl šitokio pasikeitimo, bet buvo kaltinama mūsų priėmimas tų Amerikos vidurinės klasės vertybių, kurios dievina konformizmą ir slegia individualizmą.

Dr. Kavolis savo paskaitoj "Kūrybiškumo sąvoka" žvelgė į meninę kūrybą iš istorinio ir sociologinio taško. Jis teigė, kad kartu su kovingiausiais laikais ėjo ir tautos kūrybingiausi momentai. Tai iškelia klausimą, kodėl mūsų, tikrai kovingiausiu laiku prieš materializmą ir konformizmą vyksta kultūros disintegracija, o ne žydėjimas.

Jeigu kai kurie studentai salėje snūduriavo ir sėdėjo, kaip molio gabalai, tai dr. Nagiui pradėjus savo "oraciją" tikrai prabudo ir, išsitraukė savo užrašų knygeles, pasiruošė užsirašyti jo plaukiančias, pompastines poetines frazes ir palyginimus. Dr. Nagys davė įvadą į temą "Lietuviškos kultūros sąžinės sąskaitą", o koreferentais buvo dr. J. Girnius ir dr. V. Vardys. Prelegentai sukritikavo lig šiolei naudojamas veiklos formas ir menines, socialines, bei politines pažiūras kultūros atžvilgiu. Tačiau nedavė jokių konkrečių minčių pagerint mūsų padėtį. Atrodo, kad studentai, atsidūrę šioje krizėje, turės patys išsikapstyti.

Paskutinės dienos programos dalyviai turėjo progos pasidžiaugti tikrai įdomia ir aiškia dr. A. Šilbajorio paskaita: "Žmogus dabartinėje lietuvių literatūroje". Prelegentas parodė skirtingas sroves, panašumus ir skirtumus tarp lietuvių tremties ir sovietinių pažiūrų literatūros.

Sovietinę srovę reprezentavo Ed. Mieželaičio kūryba. Sovietinėje literatūroje vaizduojamas žmogus vienos politinės ideologijos rėmuose, robotinis, materialistinis, humanistas. Išeivijos kūriniuos atsiranda "gyvas" žmogus įvairių ideologijų rėmuose, individualistas. Be to, tremties literatūroje, veikėjai užveda žmogiškus kontaktus vienas su kitu, rodo dvasišką suaugimą su tėvų žeme — tokį suaugimą, kad net žmogus gali pavirst į žemę, o žemė į žmogų. Kontrastuojant, Ed. Mieželaičio raštuose randam tiktai gamtos mokslo įtaką.

Tremties literatūroje matomas ir nesugebėjimas išmokti dvasiškai pergyventi tremties tikrovę. Herojai jaučiasi pasimetę, vieni; kai kurie net Dievo nebepripažįsta, kenčia, bet vis vien dar yra "žmonės" savo skausme. Sov. lit. nėra žmogaus, nes palieka ištikimi -izmui.

Tačiau paskutiniais metais pasirodė atpažinimas tikro žmogaus veido bruožu. Baigdamas prelegentas pastebėjo, kad abiejose srovėse kas kart vis labiau jaučiamas tikras, tragiškas žmogaus veidas.

Malonu pastebėti, kad LSS pradeda ljsti iš savo "izoliacijos lukšto", taigi išeina į platesnę veiklą: matomas didesnis domėjimasis LITUANUS žurnalu, ir skatinimu į konkrečią veiklą Lietuvos išlaisvinimui. Be to, LSS suvažiavimas paėmė iniciatyvą sudaryti steigti komisiją viso pasaulio lietuvių studentų atstovybei, kuri galėtų juos reprezentuoti tarptautiniuose suvažiavimuose. Kanados lietuvių studentų įtraukimas į sąjungą rodo studentijos platesnį užsimojimą lietuviškam veikimui. Ta kryptimi eidama Studentų Sąjunga sustiprės.

Korespondentė

Žalias Vėjas

PERLAS

Kūnas, tas maistas kirminams...
Tai nuolat deganti anglis...
Kurioj tik lieka skylės
Panašios į akis...

Bet toj juodoj ir purvinoj angly,
Juk žydi baltas perlas.
Kurs pasiekęs aro sparną,
Pasiekia net žvaigždėtą dangų.

Žalias Vėjas

NAKTIS

Naktis, taip vieniša —
Tik snaigės krenta.
O tu eini, kaip skurdžius elgeta.
Ir daros šalta, šalta...
O galo vis nėra...

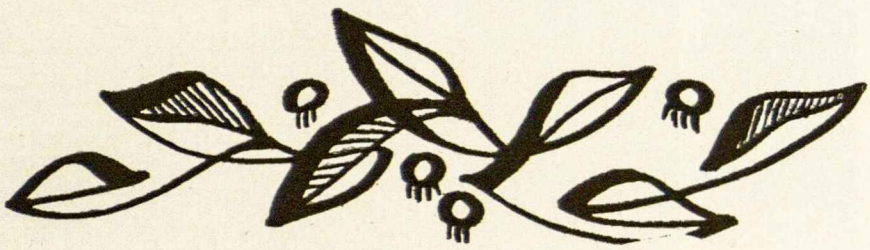

Ū – ū – ū...

Kur Tu dingai, Lietuvos berneli? Tu, kuris radai pusiausvyrą tarp stiprumo ir švelnumo. Tu, tvirtasis ąžuolas ir baltas dobilėli, kur pradingai?

Nuo pat mažens motulė man sakydavo: "Auk, dukrele, į darbščią ir meilią lietuvaitę. Tavęs laukia tautos sūnūs — tikri vyrai." Augu, ačiū Dievui, jau dvidešimt vieni metai, per kuriuos teko matyti ne vien tautos sūnų, bet ir daug kitataučių. Deja, negaliu su motule sutikti, kad mūsų vyrai yra tikrai rinktiniai.

Nors nėra Tavo bruožas paklausyti su krikščionišku nusižeminimu pastabas apie Tavo kaltes, pasistenk šį kartą pagalvoti apie teisybę.

Bendrai paėmus, Tau trūksta bent vieno iš šių labai svarbių vyriškų bruožų: ,

TRŪKSTA ISPANO JAUTRUMO MEILĖJE. Tu nemoki mylėti mergaitės iš tolo. Tu bijai jos mylėti anksčiau, kol jinai Tave myli. Tu nenori jos mylėti daugiau, negu jinai Tave myli. Tu drebi pagalvojęs, kad kiti sužinos, kad tu ją myli, bet nežinai, ar ji Tave myli. Tu nedrįsti būti spontaniškas.

TRŪKSTA ŽYDO DIDELĖS PAGARBOS MOTERIAI. Tu nepripažįsti, kad moteris yra tikras žmogus, ne vien Tau žaislas, ar tarnaitė. Tu niekad nepagalvoji elgtis su paprasta moterim taip, kaip Tu elgtumeis su Marija.

TRŪKSTA KANADIEČIO DRAUGIŠKUMO. Tu nenori ar bijai būti geras ir artimas mergaitės draugas. Tu visada jauti lytinius skirtumus kūne, bet niekuomet dvasioj. Tu nemoki draugiškai džiaugtis su ja.

TRŪKSTA NORVEGO MANDAGUMO. Tu nepagalvotum palydėti mergaitę autobusu iš bendrų šokių sniegiuotą naktį lig namų. Nesiskubintum užmauti jai ledo pačiūžų, jei kartu išėjot čiuožti. Tu iš viso nesiskubintum būti mandagus.

TRŪKSTA PRANCŪZO ROMANTIŠKUMO MENKNIEKIAMS. Tu niekuomet nevartotum kokio žodelio ar dalykėlio parodyti jai, kad Tu jauti ir gerbi jos švelnumą, moteriškumą.

TRŪKSTA AMERIKONO JAUTRUMO SPECIALIEMS ĮVYKIAMS. Net nežinai, ką aš tuo noriu įrodyti. Kiek kartų išsivedei ją į labai šaunią vietą? Ar pats kada tikrai pasipuošei? Tau visai neįdomu laikyti vieną drabužį vienam įvykiui, kitą kitam, kad tik švaru ir gana. Tu neturi specialių įvykių savo gyvenime.

TRŪKSTA AIRIO RELIGINGUMO. Tu jos niekad nenusivesi į kitą bažnyčią parodyti kitoniškų apeigų, ar pajusti kartu kitonišką atmosferą. Tu rožančiaus dalies su ja nesukalbėsi prieš atsiskirdamas. Bučiuodamas ją, nepagalvosi apie Trejybės amžiną meilę. Tu net nepapasakosi savo jausmų apie Dievą: kaip Tu meldies, kuo Jis Tau padeda.

Kas yra svarbiausia, Tau trūksta noro sužinoti, ko nori moteris, ir bandyti tą norą išpildyti. Tau visai nerūpi pasigerinti jai. Tu jauti esąs lietuvis, tai ko daugiau gali ji norėti. Mielas tautieti, jinai visai nenori tokio "lietuvio", ar "vyro", ar dovanėlių. Jinai nori tikro žmogaus, kuris padės jai jausti pagal Dievo įsakymą, kad jinai yra jo tikra papildytoja.

Keista, motulė sakė, kad lietuvis turi visus šiuos bruožus. Gal lietuvių kalba nepadaro žmogaus lietuviu? Gal lietuvio nebėra?

Veronika Tijūnėlytė

gėlė

SAULĖ PALUBINSKIENĖ

Gyveno kartą gėlės pumpuras. Jis brendo svajonėse apie dieną, kada pagaliau galės atsiskleist puikiu žiedu — ne tik pats pasaulį pamatyt, bet leist ir pasauliui save išvyst. Ir didžiausia pumpuro svajonė buvo ne tik žydėt, bet žydėt baltai. Visom jėgom rengė save pumpuras baltu gėlės žiedu žydėti — kėlė galvytę pavasario saulei ir gaivinančiam lietui, saugojosi, slėpėsi nuo dažnai kylančio, kapojančio vėjo, kad nenuskintų, kad neišdraskytų, kad išliktų tobulam žydėjimui.

Pavasarį keitė vasara. Vasaros saulės juoko aidu atsiliepė gėlės. Sumirguliavo, suraibuliavo pievos ir darželiai gėlių žiedų džiaugsmu. Svajonių išsipildymu skleidėsi Gėlės pumpuras ir tyliai atsargiai, kantrus savo nekantrume, kėlė uždangą balto žiedo debiutui. Ir taip atsitiko, kad vieną ankstų rytą, tik nusiprausęs rasa ir nusišluostęs saulės spinduliuku, pumpuras pajuto save atsivėrus pilnam žydėjimui. Džiaugėsi Gėlė, stiebėsi, tiesėsi, dairėsi į margaspalves kaimynes — ir, jų švytėjimą išvydus, nesigailėjo, kad brandino save kukliam, tyliam baltumui.

Dienos tirpo nerūpestingam žydėjimo džiaugsme, kol kartą, visai netyčia, žiedas susimąstė prie margaspalvių draugių, visa vaivorykšte pražydusių — iš kur jis gali žinot, kaip gali būt tikras, kad žydi baltai, kad augdamas pumpuras nepadarė klaidos ir Gėlės žiede neįrašė margumo? Susirūpino Gėlė liūdnam netikrume. Galvojo, ieškojo išeities — ir maža liepsnele užsižiebė viltis — kada nors praeivio širdis sustos, pažiūrės, prakalbės: —

— "Kokiu nepaprastu baltumu tas žiedas žydi!" — Tada Gėlė tikrai žinos, kad žydi baltai, kad ruošėsi neveltui, kad pumpuras nepadarė klaidos. Ir gyveno žiedas būsimos dienos viltimi.

Daugelis akių užkliuvo už margaspalvių gėlių — užkliuvo, nesustojo, savo išsiblaškyme nuskubėjo tolyn. Į Gėlės alkaną laukimą neatsakė nei viena širdis.

Vasara išsirengė kelionei pietuosna. Ruduo apgavikiškai dailino lapus puošniai mirčiai. Noko sėklos. Vėjas raškė, sėjo naują kartą, o Gėlė ramiai ruošėsi žiemos tylai — migo su vilties ir išsipildymo šypsniu: vienoj iš jos augintų sėklų paslaptyje brendo daigas. Jis tikrai išaugs baltu žiedu žydėti.

Redakcijai malonu skaitytojams pristatyti vieną iš besireiškiančiųjų jaunųjų dailininkių bei idėjos draugę — Vida Krištolaitytę. Vida yra gavus B. A. iš Art Education Illinois University ir dabar dėsto meną gimnazijoje, o laisvalaikiu lanko Chicagos Meno Institutą. Jos paveikslai buvo išstatyti Jaunųjų Dailininkų bei Kultūros II Kongreso parodose. Šioje parodoje ji gavo premiją, kuri ją išskyrė kaip vieną iš pajėgiausių jaunųjų kūrėjų. Džiaugiamės kartu ir linkime kūrybingos ateities!

TURIU VISĄ GYVENIMĄ TAM IŠRYŠKINTI

VIDA KRIŠTOLAITYTĖ

Atsimenu, būdama penkerių metų, 1944 m. Berlyne piešiau didžiulę lėlę sniege su pirštu. Buvo saulėta diena, dangus mėlynas, o sniegas baltas. Sukaukė sirenos, parbėgau į baraką, slėpiaus po lova; moterys aplink verkė, meldėsi, dejavo — verikau ir aš, nors nesupratau kodėl...

Vokietijoj, lietuvių stovykloj, pirmam skyriuj piešėm tulpes su peteliškėm motinos dienai. Mokytoja liepė peteliškę nuspalvoti oranžine ar violetine spalva; aš nuspalvavau ne ta spalva, kuria buvo liepusi, nes tur būt visų spalvų pavadinimų nežinojau. Mokytoja buvo bepradedanti mane barti už mano žioplumą, bet pažiūrėjus pasakė, kad visai gerai ir taip atrodo.

— Grožio pajutimui nereikia mokslo? —

Čikagoje pradžios mokykloje laukte laukdavau piešimo pamokų. Viena seselė mokytoja septintam skyriuj pirmadienį po pietų mokydavo piešimo. Reikėdavo uždengti suolą laikraščiu, kad nesuteptumėm dažais. Nė karto neužmiršau atsinešti laikraščio, — kitaip būtų ramiai sėdėt, ar ką nors kita daryt. Atsinešdavau jų daugiau, kaip reikėjo, kad ir kitiems užtektų, kad tik būtų piešimo pamoka. Kaip beprotė bėgdavau gatve su laikraščiais ir klykdavau iš džiaugsmo, nes bus piešimo pamoka.

Kai atsibosdavo kitos pamokos ar paskaitos stovykloj, piešdavau lėles, damas su ilgom blakstienom; piešė ir kitos mergaitės, tai nesijaučiau kokį ypatingą talentą turinti. Pradžioj gimnazijoj gerai nežinojau, ką kolegijoj imsiu.

Tada atrodė pritaikomasis menas — vadinamas "commercial art" — gana patraukliai. Bet nuomonę pakeičiau, nes sužinojau, kad dirbant pritaikomame mene, reikia daryti tai, ką darbdavys sako, ir bendrai toj srity yra labai daug rungtyniavimo. Aš jau tada jaučiaus pavargus ir tokios kovos nenorėjau.

Kadangi visos draugės ėjo į universitetą ir daug iš jų ėmė "sunkius" dalykus — aš galvojau, kad aš irgi tikrai noriu eiti. Be to, tokia tradicija šeimoj vyravo — seneliai, žemdirbiai būdami, leido visus vaikus į aukštąjį

"Vyras su skrybėle" Vida Krištolaitytė, 1961.
(Chicagos Meno instituto galerijoje)

mokslą, tai aš tikrai reikalo nesugadinsiu, ypatingai dėl to, kad nesijaučiau labai daug išmananti baigus gimnaziją. Norėjau mokytis ir mokyti. Norėjau būti mokytoja — sveikai paveikti, uždegti jaunus žmones. Kadangi patiko dailė, tai lengviausia suderinti mokytojavimą su piešimu, ar ne? Pasirinkau vadinamą "art education". (Be to, tai tiko mano nerūpestingam būdui). Nu ir ėmiau Illinois universitete visokias istorijas, psichologijas, biologijas ir reikalaujamas inžinerijos braižybas. Daug iš šių dalykų buvo įdomūs, pvz. psichologija atidarė duris visai naujam pasauliui. Daug iš jų atrodė tik beprasmis vardų kalimas. Kodėl, pavyzdžiui, man reikėjo klasėj lupinėti žiurkes! Nors, tiesa, toj klasėj pastebėjau po mikroskopo stiklu, koks nepaprastai gražus Dievo pasaulis. (Bet tą žinojau iš pradžios mokyklos religijos pamokų). Vienu žodžiu, poilsį radau tik meno klasėse būdama ir kolegijoje. Tose klasėse jaučiaus sava ir pilna. Jose patiko mokytojai, patiko mokiniai, patiko ir kartais juokingi meno projektai. O reikėjo ir paprastus spalvotus popieriukus ant balto popieriaus stumdyti ir savo portretą batų tepalu, skiestu vandenyje, piešti (ir dar su maža šluota). O turint jautrią akį, nėra taip jau lengva tuos popieriukus stumdyti, nes kiekvienos spalvos ar formos pakeitimas sukelia milijoną skirtingų rezultatų, iššaukia daugybę skirtingų nuotykių žmogaus pasąmonėj. Ir kai pagaliau randi, ko nežinodamas ieškai, kai sustatai tuos popieriukus ir žinai, kad jų sustatyti kitaip tu negalėsi, kad šis ieškojimas pasibaigė — gaunasi tokia pilna nuotaika, toks poilsis, tokia ramybė, kurią kiekvienas žmogus bet ką darydamas retkarčiais savotiškai pajunta.

Negaudavau tokio pasitenkinimo nė ateitininkų susirinkimuose, nei tokios pilnos nuotaikos nejusdavau, kaip meno klasėj. Žinoma, tai buvo ne ateitininkų, o mano pačios kaltė, dėl to, kad pilnai jiems neatsidėdavau. Ir ne dėl to, kad nepatiktų, bet nežinau kodėl. Nors tur būt taip ne logiška sakyti, bet organizacija lieka organizacija, o žmogus lieka žmogus. Viena po pamokų pasilikus ir toliau spręsdama užduotą problemą, jausdavaus pilna, tai buvau aš. O susirinkimuose niekuomet nepajėgiau, nesistengiau visos savęs eikvoti, nes nemokėjau organizacijos suderinti su savo pamėgtuoju menu.

Bet ateitininkai man daug davė. Ateitininkijoje patyriau daug saulės, meilės bei tautiškumo galvosūkių. Pažiūrėjus į amerikiečių neorganizuotą jaunimą, jaučiuos laiminga, kad buvo proga ir galėjau priklausyti lietuvių organizacijai. Ypatingai esu dėkinga, kad buvo proga asmeniškai suartėti su Dievu. Buvo daug progų Dievą justi altoriuje. O po kiek laiko pradėjau Dievą justi ir gatvėje, žmonėse, žmonių laimėse ir nelaimėse. Mano meilė gyvenimui pasidarė ta pati, kaip Dievui (nes gyvenimas Dievo duotas). Aš jaunystėje, būdama ateitininkuose, pripratau prie Dievocentriško pasaulio. Tai pasisavinau pradžioje negalvodama, o dabar šaltu protu tai priimu, sutinku ir džiaugiuos. Tai atsiliepia ir tapyboje. Pavyzdžiui, žiūriu į tiltą, milžinišką, stiprų — galvoju: žmogus savo protu pastatė milžinišką, stiprų tiltą, bet Dievas davė jam protą. Todėl piešdama tiltą, norėčiau, kad žiūrovas tai suvoktų: Dievas padarė žmogų, žmogus padarė milžinišką stiprų tiltą. Ir tiltas veda į Dievą. Tai būtų idealu, kad žmonės galėtų tai suvokti kūryboje. Aš nežinau, kaip tai atsiekti, bet tai yra mano tikslas bent pasąmonėje. Turiu visą gyvenimą tam išryškinti ir nežinau, koks piešimo būdas tai padarys.. (Viena klasės draugė, pažiūrėjus į mano nutapytą tiltą, pasakė, kad ji jaučiasi be galo maža, bejėgė, kaip skruzdėlė, nes jis jai atrodė monumentalus. Aš pagalvojau, kad gal yra vilčių, gal tikslas įmanomas).

Tai, kad esu lietuvė, kad užaugau lietuviškoj aplinkoj, irgi atsiliepia tapyboj. Piešiu klasėje juodukę modelį — visi studentai ją piešia ir visi kitaip mato — kas kam įdomu, tas pasirenka, išryškina. Joje aš matau visą jos raės praeitį ir jaučiu jos didybę, jos šaltą didvyriškumą ir daug ko pakėlimą. Taip, aš sutapatinu praeities negrus vergus su lietuviais baudžiauninkais ir jaučiu panašumą ir meilę jai, kaip ir lietuviams baudžiauninkams.

Turėtų būti aišku, kad religija ir tautybė tiesioginės įtakos į kūrybą neturi, visa tai lieka kūrėjo pasąmonėje. Tai, ką jis į save yra įkrovęs, ką jis yra pasisavinęs, netikėtai išsprūsta jo darbuose, jam tuo momentu apie tai net negalvojant.

Gal dėl to gerai ir jausdavaus klasėj, užsimiršus, kad esu lietuvė ar katalikė(nors pilnai suprantant sąvokas neturėtų varžyti, nors daugelį siaurai suprantančių varžo, gal ir mane kartais varžė). Visam tam sąžinėj nusistovėjus, lieki tik žmogus.

"Tiltas" *(Vida Krištolaitytė)*
Aliejus, 1962

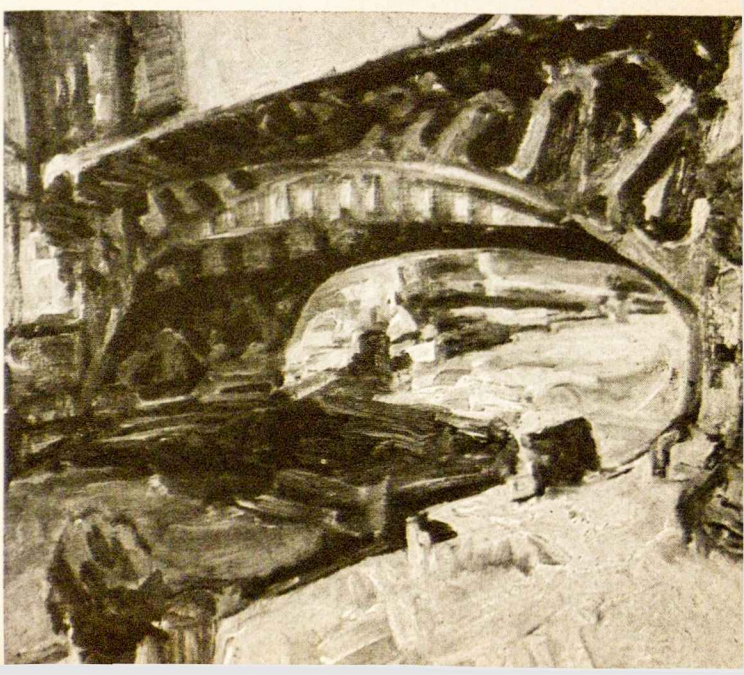

"Kompozicija" *(Giedrė Žumbakienė)*
A. Kezio, S.J. nuotrauka

Giedrė Jankonytė - Žumbakienė, skaitytojams jau pažįstama iš "Ateity" tilpusių jos iliustracijų, yra viena iš aktyviausiai besireiškiančių jaunųjų menininkių Chicagoje. Ji yra gavus BA iš meno St. Xavier kolegijoje, dabar gi mokytojauja savo srity. Giedrės kūryba koncentruojasi link emalio ir tapybos. Dalyvavusi Jaunųjų Dailininkų, Kultūros Kongreso parodose, ji taip pat turi išstačiusi savo darbų Chicagos Instituto Sales and Rental Gallery bei kasmet minėtoj kolegijoje ruošia parodą. Redakcija linki ir toliau tęst jai ir taip gražiai bei savitai pradėta vaga.

(Šio numerio viršelyje matosi Giedrės tapyba).

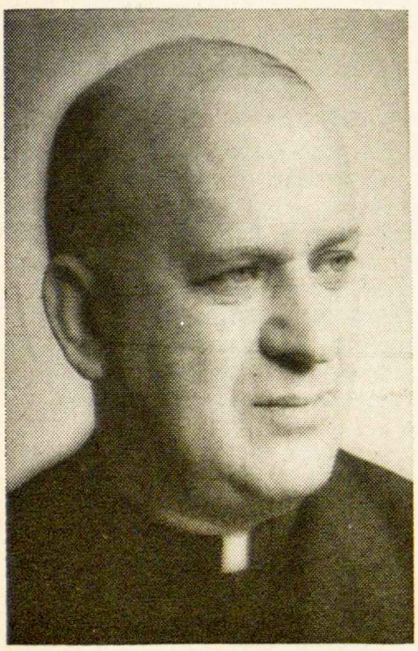

Mūsų mecenatas

Turime džiaugsmą pranešti, kad 1963 m. "Ateities" 1 nr. garbės leidėjas yra Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas, kun. dr. Juozas Tadarauskas, paaukojęs 100 dol. Tą dovaną jis pažadėjo, minėdamas savo kunigystės 25 metų sukaktį.

Gerb. jubiliatas yra baigęs Telšių kunigų seminariją ir kunigu įšventintas 1937 m. birželio 6 d. Lietuvoje buvo kelių gimnazijų kapelionu. Atvykęs 1948 m. į Kanadą, Hamiltone įkūrė lietuvių parapiją, kuriai visą laiką sumaniai ir energingai vadovauja. Šalia savo tiesioginių pareigų kun. dr. J. Tadarauskas labai daug sielojasi ir lietuvybės išlaikymu. Jo pastangomis 1949 m. buvo įkurta Vysk. M. Valančiaus vardo šeštadieninė mokykla, kurią šiuo metu lanko daugiau 200 lietuviukų. Jis tą mokyklą ne tik įkūrė bet ir remia materialiai. Taip pat remia savo aukomis ir kitas lietuvių organizacijas, o ypač labai rūpinasi katalikiškuoju jaunimu, skirdamas tam reikalui daug laiko ir pinigų. Nuo ateitininkų įsikūrimo Hamiltone, jis yra jų dvasios vadu.

"Ateities" redakcija, administracija vajaus komitetas ir leidėjai nuoširdžiai dėkoja gerbiamajam Jubiliatui kun. dr. J. Tadarauskui už stambią dovaną "Ateičiai".

Kun. dr. J. Prunskis

Kun. dr. Juozas Prunskis, pats visa siela atsidėjęs spaudos darbui, remia ir kitus tuo darbu besidominčius. Jau

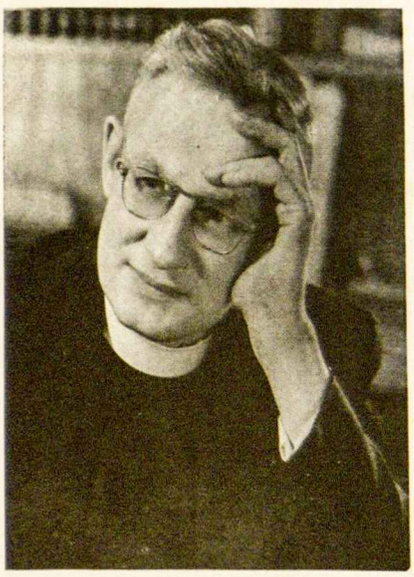

nuo 1954 m. pradėjo skirti premijas. 1959 m., kitų tarpe, buvo paskyręs premiją ir "Ateičiai". Pereitų metų pabaigoje, susirūpinęs paskelbtojo "Ateities" vajaus sėkmingumu, paskyrė $50.00, kad administracija galėtų nupirkti knygų ir apdovanoti geriausius rezultatus pasiekusius platintojus. Administracija kun. dr. J. Prunskiui yra labai dėkinga už tokią paramą.

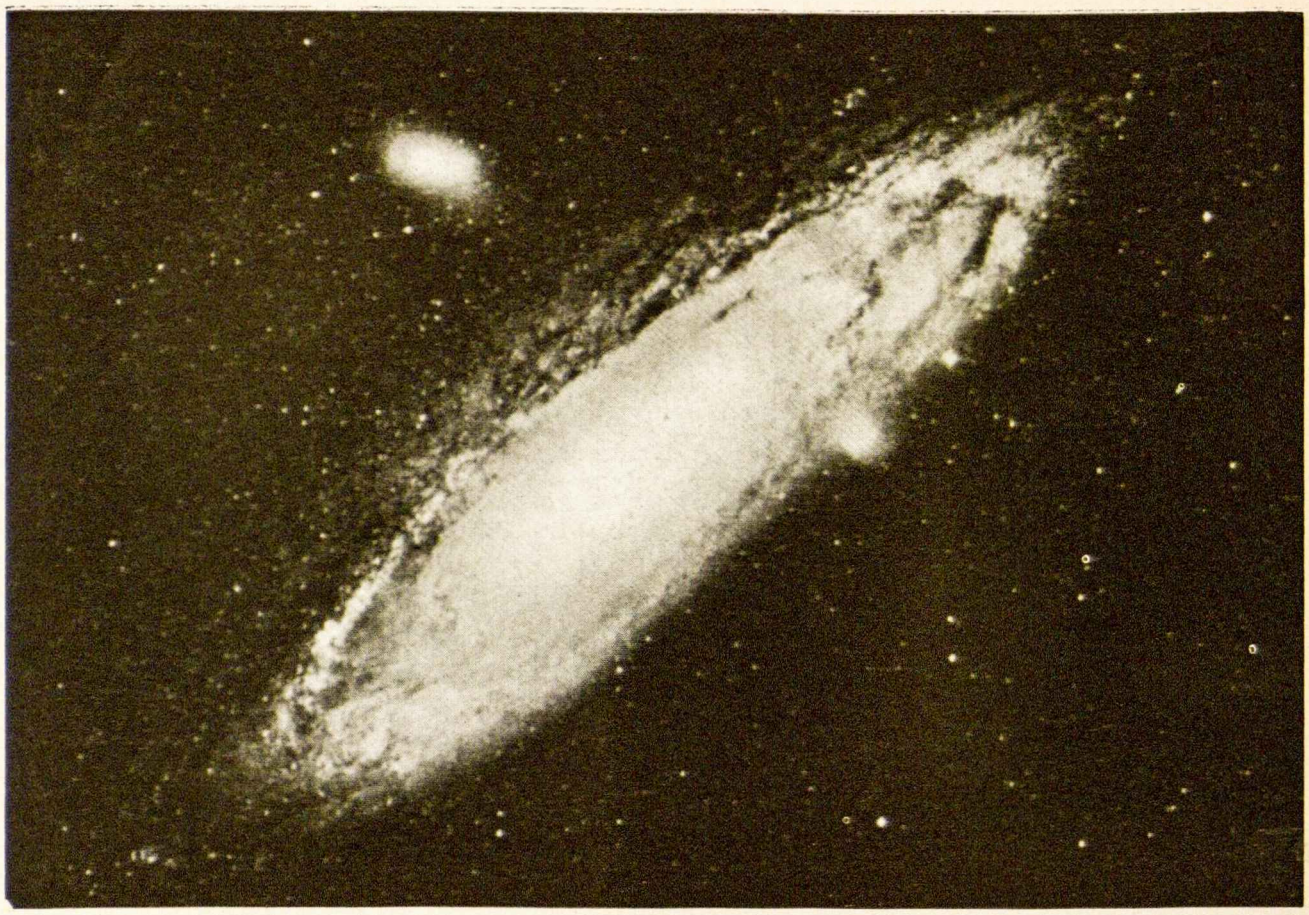

Besiruošiant TARPPLANETINEI KELIONEI

PETRAS KAUFMANAS

Prieš šimtą metų viršutinė atmosfera daugeliui žmonių atrodė labai tolima ir beviltiška. Gal jie kartais ir stebėjosi šiaurės pašvaistėm arba krintančiom žvaigždėm, bet mažai kas bandė toliau gilintis į tokius bevertiškai atrodančius dalykus.

Po antrojo pasaulinio karo, kartu su ginklavimosi lentkynėmis tarp JAV ir Sovietų Sąjungos, išdygo nauja mokslo sritis — erdvės tyrinėjimas raketų priemonėmis. Norėdama išvystyti efektyvią sistemą atominių bombų nugabenimui į taikinius, Rusija pradėjo gaminti milžiniškus raketų motorus, nes tuo laiku atominė bomba buvo nepilnai išvystyta naujenybė, ir todėl labai sunki. Amerikos nuomone, tai nebuvo ekonomiška priemonė, ir todėl buvo laukta ilgus metus, kol bombų svoris labai sumažėjo, prieš pradedant planuoti tarp-kontinentinę raketą. Rusų pasisekimas galingų motorų išvystyme buvo didelis laimėjimas ginklų lenktynėse, ir labai sujaudino Ameriką.

Nežiūrint to, yra labai neteisinga ieškoti militarinės naudos visuose Rusų pasisekimuose šioje srityje. Pataikymas į mėnulį ir jo apskridimas, raketos į Venusą, dirbtini žemės palydovai su žmogumi ir t. t. neturi jokios kariškos naudos šiandien, ir neturės jokios naudos rytoj. Kalbos apie žemės valdymą valdant ervdę, karišKas mėnulio bazes, strategišką svarbumą kitų planetų, kariškų žemės palydovų ir kitokios techniškai nepraktiškos bei ekonomiškai neįmanomos idėjos turi labai mažai bendro su realybe. Nei vieno krašto pasisekimas erdvės tyrinėjimo srityje neturi jokios įtakos į karišKos jėgos balansą tarp rytų ir vakarų. Į Sovietų ir Amerikos pasisekimus reikia žiūrėti tik kaip į atgarsį technologijos išsivystymo, kurių vienintelė nemokslinė įtaka pasaulyje yra šių dviejų tautų pasaulinio prestižo klausimas.

Iš grynai mokslinės pusės yra visai kitas reikalas. Jeigu prileidžiame, kad kelios problemos bus išspręstos (ir aš neabejoju, kad tai įvyks), yra saugu sakyti, kad netrukus didelės raketos bus pagamintos kelionei į mėnulį ir net kitas planetas. Tokiam atstumui nugalėti reikalinga milžiniškos jėgos, ir jau šiandien 10 milijonų svarų raketos išvystymas yra techniška galimybė. Tokia raketa galėtų į erdvę išstumti 50 tonų naštą. Šių metų pradžioje Amerika išbandė savo galingiausią raketą. **Saturn C-1,** kuri turi aštuonių motorų grupę su 1.5 milijonų svarų bendrą stūmimo jėgą. Antra versija šio von Brauno suplanuoto milžino bus beveik dvigubai galingesnė ir virš 200 pėdų augščio! Toliau dar yra vystomi daug galingesni motorai, atominiai, elektroniniai, ir net vien tik šviesos varomi motorai.

Ir pagaliau atėjo laikas nuspręsti, ar erdvės tyrinėji-

mo programa yra verta mūsų milžiniškų pastangų, ir ar yra verta supilti bilijonus dolerių į tokį nepraktiškai atrodantį projektą. Čia pats skaitytojas turi apsispręsti.

Vienas iš klausimų, apie kuriuos mokslininkai tikisi gauti šiek tiek naujų žinių yra gyvybės mįslė. Biologai iki šiol rūpinosi tik žemės fenomenais, nes biologai dar niekada neturėjo galimybės nukeliauti už žemės ribų. Su augančia galimybe apžiūrėti kitas planetas ir mėnulį (taip, ir mėnulį, nes niekas nežino, kas yra po jo šaltu, tuščiu paviršiumi) mokslininkai tikisi gauti bent mažytę dalelę žinių apie gyvenimo pradžią žemėje. Joks mokslininkas žinoma nesitiki rasti galvojančių, tai yra, racionalių gyvių, bet mokslininkai jau dažnai buvo nustebinti, ir mielai vėl būtų nustebinti.

Astronomija, viena iš pasaulio seniausių mokslų, greitai bus revolucijonuota. Raketos ir satelitai padarys milžinišką įtaką į saulės, žvaigždžių, planetų, ir dujų masių observaciją erdvėje. Iki šiol mūsų visos žinios šioje srityje yra sudėtos tik iš elektromagnetiškų radiacijų, kurios įstengia penetruoti mūsų atmosferą. Bet čia atsiranda didelė problema: visokių rūšių spinduliai, po bilijonų mylių kelionės per erdvę, yra labai iškraipyti arba reflektuoti mūsų atmosferos. X-spinduliai, ultravioletinės, ir infraraudonos bangos yra visai sugertos, ir tik matomos bangos (šviesa) ir kai kurios radio bangos prasimuša, ir tai tik su iškrypimais. Satelitai šią situaciją jau iš dalies išsprendė, nes augštai skrendančios probos jau turėjo galimybę išmatuoti gamma radiacijos intensyvumą keliose erdvėse dalyse, o kai bus galima į orbitą pakelti teleskopą, žmogus pirmą kartą gaus neiškraipytas žvaigždyno ir planetų fotografijas.

Bet šitie tyrinėjimai yra palyginant toli, arba be praktiškos naudos šiuo momentu. Pažiūrėkime, ar erdvės tyrinėjimas gali atnešti kokią nors praktišką naudą šiandieną. Komunikacijos srityje satelitai greitai tieks komunikacijos priemonių be precedento. Tai buvo parodyta prieš kelis mėnesius „Telstar" žemės palydovo, kuris perdavė televizijos programas tarp Amerikos ir Europos. American Telephone and Telegraph kompanija jau pranešė, kad yra pasiruošusi užmokėti už didelę dalį telefono susisiekimo priemonių įtaisymą. Bell Laboratories išleidžia tūkstančius, milijonus dolerių komunikacijos satelitų išvystymui ir netrukus Amerika tikisi turėti visą tinklą tokių satelitų skraidančių padangėse.

Kitoje srityje satelitai jau yra davę daug tiesioginės naudos. Žmogus yra atmosferos apsuptame pasaulyje; atmosferos, kuri yra tokia masyvi, kad kiekvienam žmogui tenka beveik du milijonai tonų oro. Iš viršaus, ši masė yra persunkiama įvairių energijos dalelių ir radiacijų, o iš apačios deformuota nuo žemės temperatūros keitimosi, kasdien maišydamasi, norėdama išlyginti savo neišbalansuotą energiją, ir pagamina vėją, debesis, lietų, audras ir sniegą. Pirmą kartą žemės istorijoje žmogus turi galimybę žiūrėti į šią milžinišką masę nuo platformos, iš kurios jis gali stebėti jos keitimusis anksčiau meteorologai, vartodami konvencialinius metodus, galėtų apie juos sužinoti. Ši platforma yra meteorologinis satelitas, kuris net ir savo primityviškiausioje formoje yra įnešęs daug žinių apie mūsų atmosferą. **Tiros** satelitai pristatė tūkstančius debesų fotografijų ir informacijos apie pasikeitimą šilumos energijos tarp saulės, erdvės, ir žemės. Buvo nufotografuoti keli viesulai, iš kurių buvo gauta žinių apie jų įsikūrimą. Tai pirmas žingsnis link tikros oro kontrolės. Ateityje yra numatyta daugybė kitų experimentų, kurių pagalba bus įmanoma daug tiksliau pranašauti oro stovį visose pasaulio dalyse. Yra aišku, kad meteorologiniai satelitai turės didelę įtaką į praktišką bei teoretinę meteorologiją visame pasaulyje. Norėdami skleisti tarptautinį bendradarbiavimą, WMO (World Meteorological Organisation) jau daro planus sujungti tautas pilnam erdvės tyrinėjimui. Prie jau anksčiau buvusių WMO tikslų dabar buvo įrašytas ir šis paragrafas: "...laisvas erdvės vartojimas meteorologiniams tikslams, ir tarptautinis bendradarbiavimas dirbtinų žemės palydovų gaminime bei informacijųj pasidalinime."

Net ir politikoje satelitai turi reikšmės. Jie yra svarbūs prestižo ir pasižymėjimo faktoriai šaltame kare tarp rytų ir vakarų, ir labai lengvai gali palenkti naujų ir neutralių tautų širdis į bet kurią pusę.

Yra daugelis sričių, apie kurias nėra vietos rašyti: medicina, elektronika, transportacija, ekonomija ir t.t. Net ir į filosofiją erdvės tyrinėjimas turi turėti įtakos.

Amerikos erdvės tyrinėjimo programoms išpildyti buvo įsteigta NASA (National Aeronautics and Space Administration). Įkūrimo aktas pareiškė šiuos organizacijos tikslus: padidinti žinias apie atmosferą, erdvę ir visatą; pagerinti aeronautikos ir erdvės transportacijos priemones; išstudijuoti erdvės tyrinėjimo potencialines naudas žmonijai; išlaikyti Amerikos pirmenybę aeronautikos ir erdvės moksluose, šių mokslų pritaikymas taikingiem tikslam; bendradarbiavimas su kitom tautom visais atradimais. Paskutinis minėtas tikslas tur būt yra svarbiausias. Anksčiau ar vėliau (ir kuo anksčiau, tuo geriau) konkursinis lenktyniavimas erdvės tyrinėjimo srityje turės pasiduoti bendradarbiavimui.

Tarpplanetinės kelionės reikalaus pasaulinio masto susivienijimo, ir tikėkimės, kad tai dar nėra per vėlu.

Kairėje matosi Andromedos Ūkas, panašus į žvaigždyną, kuriame randasi mūsų saulė. Jis yra apie 900.000 šviesmečių atstume nuo žemės, ir turi apie 65.000 šviesmečių skersmenį. Jame randasi milijonai žvaigždžių, ir jį galima matyti su mažu teleskopu. Nors beveik visos kitos spirališko pavidalo žvaigždžių sistemos tolsta nuo žemės milžinišku greičiu, šis ūkas yra vienas iš retų išimčių. Jis juda link mūsų apie 300 km. per sekundę greičiu.

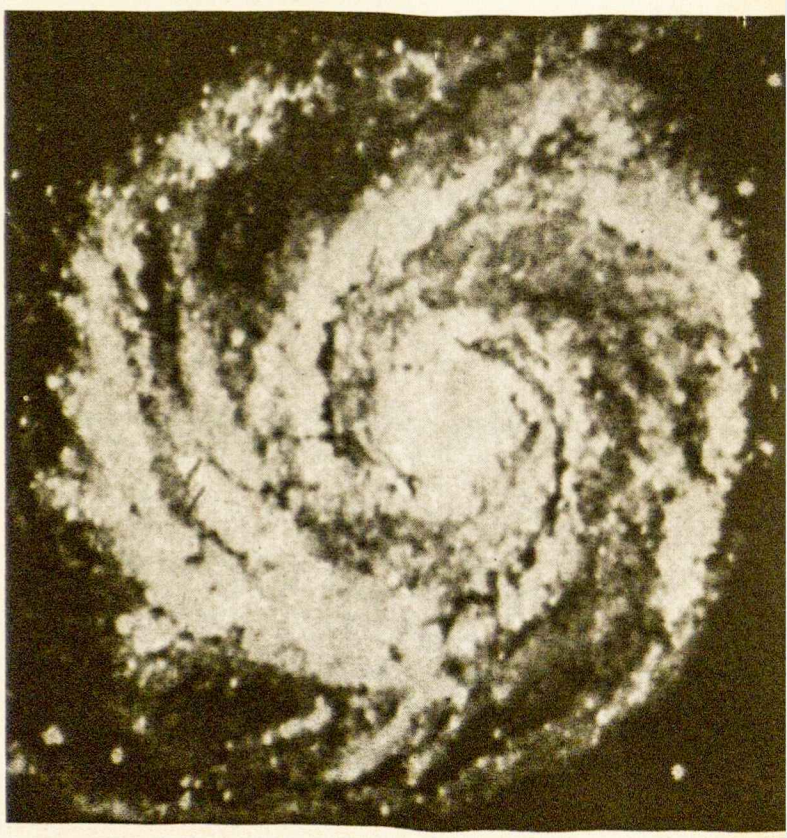

Mūsų didysis poetas

Jonas Mačiulis

— Maironis

RAIMUNDAS OBALIS

Raimundas Obalis lanko Rochester, N.Y. Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Maironio metų proga įvykusiame mokinių rašinių konkurse Raimundas laimėjo pirmąją premiją.

Šiais metais visas lietuviškas pasaulis mini mūsų didžiojo poeto Maironio šimtąjį gimtadienį. Kaikurios vietovės mini iškilmingiau, kitos kukliau, o visos lituanistikos mokyklos mini kaip kuri sugeba. Apie kitas lituanistines mokyklas galima sužinoti tik iš laikraščių kaip jos minėjimą daro, bet Rochesterio lituanistai privalo, ta proga, parašyti rašinį apie didįjį lietuvių poetą Joną Mačiulį - Maironį. Kadangi spaudoje matome daugiausia aprašytą jo biografiją, tai aš mėginsiu rašyti, kad ir trumpai, apie Maironio poeziją ir jos reikšmę mūsų tautai.

Lietuva brangi mano tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai:
Graži tu savo dangaus mėlyne!
Brangi: tiek vargo, kančių prityrei.

Maironis buvo pilnas meilės Dievui ir Lietuvai tėvynei. Ta meilė neužgeso per visą jo gyvenimą besisielojant dėl Lietuvos ateities. Maironis pradėjo kovą prieš Lietuvos pavergėjus nuo pat jaunystės dienų, savąja poezija žadindamas žmonėse patriotizmą ir norą tapti laisvais. Maironio pirmieji eilėraščiai yra pilni liudesio, meilės Lietuvai ir jos didingai praeičiai. Vienas tų eilėraščių yra POETO NORAS, kur poetas nori atspėti senovės laikus. Jis sako:

Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį
Iš kapų milžinų
Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį
Iš senųjų laikų!

Gal poezijos naują pasemčiau šaltinį,
Tik ne tą šiandieninį,
Kurs ir rūbą ir dvasią paskolintą gavo,
Oi ne savo, ne savo!

Toliau jo kūryboje ir įsitikinime matome viltį į geresnį rytojų per kovą. GERESNIŲ LAIKŲ VILTIS eilėraštyje sako trečiame posme:

Kaip vyrai, be baimės mes stokim į kovą,
Kaip milžinas amžių baisus,
O meilė tėvynės tebūnie vadovu
Ir Dievas, kurs valdo visus!
Darbuosmės ir eismę, kur šaukia tėvynė!
Mylėsme ir gerbsme, ką proseniai gynė!
Tėvynė iš miego pabus.

Norėdamas poetas Maironis nuteikti jaunąją kartą kovingai, parašė nemaža posmų eilėraštyje JAUNIMO GIESMĖ, labai drąsinančiai ir raginančiai!

Užtrauksime naują giesmę, broliai,
Kurią jaunimas tesupras!
Ne taip giedosim, kaip lig šioliai:
Kitas mąstysime dūmas.
Drąsiai, aukštai
Pakils balsai:
Išauš kita gadynė!
Prašvis laikai,
Užgims darbai,
Pakils jauna tėvynė!

O vyresniems poetas sako:

"Nebeužtvenksi upės bėgimo",
Norint sau eitų ji pamažu;
Nesulaikysi naujo kilimo,
Nors jį pasveikint tau ir baisu.

Vyrai lietuviai, auštančią dieną
Mūsų nors sūnūs visgi išvys!
Griaukime amžiais užverstą sieną,
Norint gailėtųs jos beprotys!

Kituose jo eilėraščiuose matome didelę meilę Lietuvos gamtai: dangui, miškams, laukams, kalnams, kalneliams ir jūrai. Vienas iš jų taip skamba:

Ar giedrios išaušta pavasario dienos,
Ar krinta nuo dalgio žvangučiai lankos,
Ar dreba nuo šalčio apleistos rugienos, —
Mums savo tėvynė graži visados.
Ar pavasaris išaušta, ar kaitri rugpiutė,
Tu gražiausia, maloniausia, Lietuva — motute!

(Iš "Kur bėga Šešupė")

Poetas Maironis ypatingai didžiavosi savo krašto merginomis, kas ir atsispindi keliuose jo eilėraščiuose. Jis vertino jų grožį, skaistumą, gražų jų dainavimą ir visas geras jų ypatybes.

Viename eilėraštyje taip sakoma:

Daug mergaičių pakrančiais Dubysos,
Kaip lelijų, baltų ir aukštų;
Žydi veidu, kaip putinas, visos;
Gražesnių neišgirsi balsų.

"Augo Putinas"

Kitame eilėraštyje taip sako:

Akys blaivios, gelsvos kasos,
Širdys oi nešaltos,
Aukštas ūgis, kojos basos,
Nuo rasų taip baltos.

Iš "Už Raseinių ant Dubysos"

Daug jo lyrinių eilėraščių taip buvo pamėgti visame krašte, kad tapo dainuojami gražiausiom patriotinėm dainom iki šių dienų. Čia jų pavadinimai: LIETUVA BRANGI, JAUNIMO GIESMĖ, UŽ RASEINIŲ ANT DUBYSOS, KUR BĖGA ŠEŠUPĖ, MIŠKAS IR LIETUVIS, EINA GARSAS, MANO GIMTINĖ, MILŽINŲ KAPAI, ir dar daug daugiau. Laikui bėgant poezija ir dainos atliko labai didelį darbą. Todėl, kad sukėlė lietuvių patriotizmą ir norą kovoti už laisvę.

Štai iš šis eilėraštis ragino kovoti be ginklo, bet apsišarvavus mokslu.

Kovoj dėl šviesesnės vaikams ateities
Suvargę, be metų pasenę,
Bent tos sau išplėšti neduosime vilties:
Ne veltui mes čia begyvenę.

Anksčiau ar vėliau susimąstę ainiai
Pagerbt neapleis mūsų vardo
Už tai, kad mylėti mylėjom kilniai,
Už tiesą kariavom be kardo.

Už tai, kad kentėjome nenusiminę,
Nors slėgė nelaisvės našta;
Kad josios sulaužėme grandį gelžinę
Tik ištverme darbo reta.

Savo kūryboje poetas Maironis sunkiomis valandomis kreipėsi į Aukščiausiąjį ir į Dievo Motiną Mariją poetiškais maldos žodžiais, kuriuos pagavę kompozitoriai pavertė gražiomis lietuviškomis giesmėmis. Pati populiariausia giesmė yra Marija, Marija. Štai tos giesmės paskutinis posmas:

Marija, Marija,
Skaisčiausia lelija,
Dangaus karaliene šviesi!
Užstok prieš Aukščiausią
Tu žmogų menkiausią!
Taip daugel pas Dievą gali!

Šita religingoji poezija atneša sielai didelę ramybę.

Mūsų didysis poetas savo satyromis plakė sulenkėjusią Lietuvos poniją. Vienoje satyroje jis sako:

"Oičizna" jums kvepia, ne žemė — tėvynė,
Maitinanti storus pilvus,
Ne prosenių žemę, kurios užsigynę
Begarbina lenkų dievus.

Kiek kartų man virė iš skausmo krūtinė,
Tylėjau tačiau, kaip naktis!..
O išgamos! Pirštinę štai geležinę
Dabar jums metu į akis!

Iš "Tautos Pabėgeliams"

Šita satyra ir mūsų laikams tiktų:

Kas man darbo, jog tėvynę
Spaudžia sopuliai,
Jog piktieji, ją pamynę,
Žudo taip baisiai.

Duok stiklelį šen, brolyti,
Duok užliet vargus,
Šimtą metų pamatyti
Duota mums nebus!

Kas man darbo, jog bažnyčia
Verkia kruvinai,
Jog ją žeidžia tarsi tyčia
Patys jos vaikai.

Užrūkyti duok, brolyti,
Dūmai teužsklis,
Reikia dūmais uždaryti
Sąžinei akis...

Iš "Ašaros tarp Juokų"

Yra žmonių, kurie labai žavisi poeto Maironio baladėmis. Pav. JŪRATĖ IR KASTYTIS, ČIČINSKAS, ŠATRIJOS KALNAS.

Nors savo pranašystės jis nesitikėjo pats sulaukti, bet jam teko pamatyti jo didįjį troškimą — Nepriklausomą Lietuvą. Ta proga poetas sakė:

Nejaugi tai ne sapnas? Ne svajonė,
Viliojusi... dar vakar be vilties?!
Nejau vergijoj slėgusi dejonė
Dabar tik sapnas, šmėkla praeitis?

Lyg būtų grįžęs amžius Gedimino
Ir pilkalnių sukilę milžinai!..
Europos vėliai viešpačiai sužino
Lietuvių vardą skambantį šaunai.

Mūsų didžiajam dainiui senstant, buvo tokių laikotarpių, kada jis nusiteikdavo pesimistiškai ir jausdavosi vienišas, apleistas. Bet vienoje savo poemoje pavadintoje PASITIKĖJIMAS SAVIMI pasisako labai aiškiai, kad ir senatvėje nepraėjo noras kovoti ir dirbti kolei akys dar neusimerkusios amžinai.

Nelenkdams pečių po naštos sunkumu,
Kaip milžinas, stosiu į kovą
Pavargti už brangią tėvynę — gražu!
Aukščiausią turėti vadovą!

Mūsų didysis dainius puikiai žinojo savo darbų vertę, nors jam gyvam būnant ir teko nusivilimo patirti iš savo tautos, bet atėjo tokie laikai, kada visų akys atsidarė, kad jo visi darbai atsistojo tinkamoje aukštumoje ir taip liks amžinai didelių lobių mūsų kultūroje ir literatūroje.

Kaip žinome, mūsų poeto kūryba tikrai atsiekė tikslą anais laikais sukėlusi patriotizmą ir kovingumą, o šiais laikais mus tebežadina ir tebestiprina tautiškai.

Liauda

ŠIANDIEN

Norėčiau aš šiandien atversti naują lapą.
Tavuos delnuos it knygoj išskaityt
žvaigždynus toliuose sužirusius, skirtus staiga
/užgesti:
lengvu kr.štolu tekančias dienas ir rymančią vie-
/numoj naktį;
ir, (it žmogų, vis tebeieškantį protu aprėpt, šir-
/dimi išmatuoti) upių vandenis
skirtus pavargusiai vagoti amžinąjį nerimą.

Norėč.au dar labiau šiandien regėt
Tavo delnų gyvas žaizdas nuo žemiškojo medžio.
Tada suprasčiau, kad gimstama užgest, užges-
/tama užgimti;
ir kad šviesos — tamsos pyne vienui viena gija
/link amžinybės skraistės tiesias.
Tuomet pasrūvusią sidabro upėmis matyčiau že-
/mę:
Jų srovės neša viltį ir Atsakymu vadinas.

Dalia Katiliūtė

DAR NE...

Aš bėgau per pasaulio kryžkelius
Suklupdama daug kartų;
Jieškojau, bet dar neradau
Tų gintarin.ų vartų,
Už kurių man pasakų šalies
Stebuklai atsivertų.

Kai tuštumos žmonių, kurie skrieja pa-
/viršium,
(Kančia jų, ir meilė — šalta, abejinga)
Kurie bijo pal.esti gyvenimo esmę,
Mane žeidžia ir širdį skaudina,

Aš daraus išdidi, ir paniekinus žemę
Augštai galvą keliu, ir kasdieną tampu
V.s labiau abejinga, žiauri ir šalta,
Kaip tie, kuriuos nuolat smerkiu.

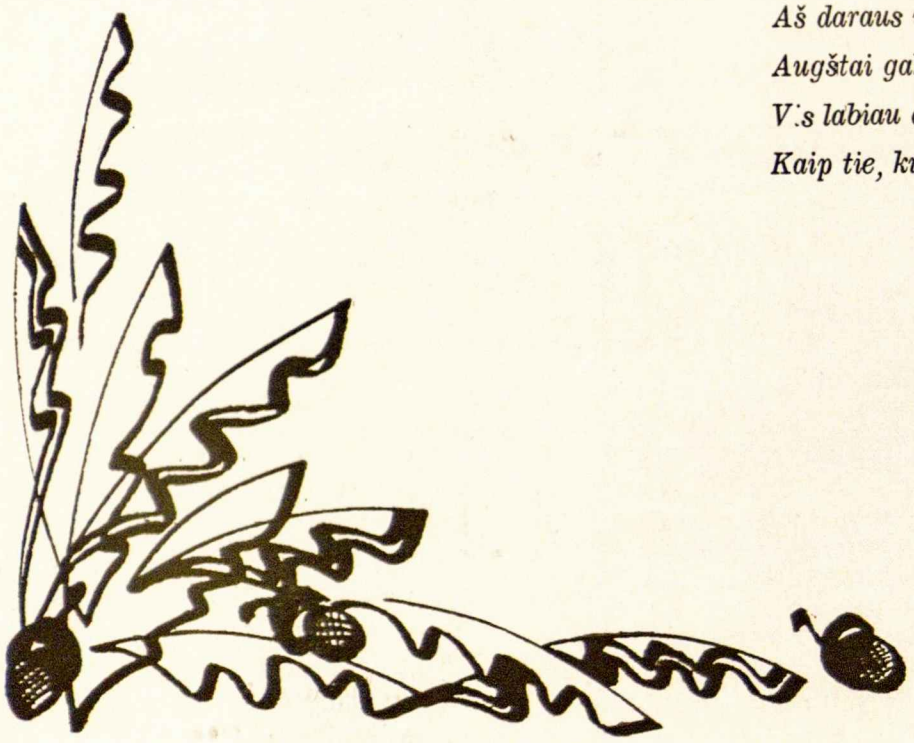

SPAUDOS APŽVALGA

Neseniai per spaudą nuaidėjo garsas apie krizę vakarų Vokietijos valdžioj, kurią sukėlė kokio tai žurnalo straipsnis apie Vokietijos gynybą. Daugelis turbūt pagalvojote, kas galėjo tame straipsny tilpti, taigi ir noriu jūsų smalsumą patenkinti. Straipsnis vardu "Bedingt abwehrbereit" (sąlyginiai gynybai pasiruošę) buvo žurnale **Spiegel**, spalio 10 d. 1962 m. Jame įvertinami rudens manevrų rezultatai, kurie turėjo patikrinti pajėgų pasiruošimą, vadovybę ir planus gyventojams karo atvėju, ir bendrai apželgiama Bonnos politika.

Manevrai prasidėjo su prielaida, kad rusai puolė masiniai ir atominiais ginklais. Vakarai smogė atgal, bet nors ir nusilpninti rusų daliniai visvien prasiveržė, nes NATO neturėjo gana vyrų jiems sustabdyti. Šalia to planai gyventojams parodė savo silpnybes — sugriuvo ryšiai, maisto ir vaistų pristatymas. Pačios Vokietijos ginkluotos pajėgos be užtektino skaičiaus vyrų, vadų ir ginklų gavo patį žemiausią įvertinimą — sąlyginei gynybai pasiruošusios. Šitos pajėgos turėtų užstoti 10 šarvuočių ir 10 mechanizuotų ir 41 kitų rusų ar satelitų divizijų kelią. Per 10 dienų rusai galėtų privežti dar 50 divizijų, nes jų pirmos eilės divizijos yra nuolat pasiruošusios. Puolimo atvėju reikalinga puolėjui triguba persvara, taigi NATO turėtų pastatyti mažiausia 40 divizijų, tačiau turi vos 23.

Numatoma, kad rusai pultų trimis kryptimis. Vienas kylis eitų į šiaurę prie šiaurės jūros, kitas per Rheiną prie Atlanto, o trečias šono apsaugai į pietus. Rusai galėtų pulti be atominių ginklų. Jie divizijoms ir pramato tokią strategiją, nes atominiai ginklai pas juos tik armijos rėmuose ir sutraukti į ypatingus vienetus. NATO turėtų tuojau panaudoti atominius ginklus, nes negalėtų konvenciniais atlaikyti puolimo. Tai būtų veiksmingas ginklas prieš priešo subūrimus ir aprūpinimo kelius.

Kodėl NATO pasirodė tokia silpna? Ilgą laiką NATO apleido savo armijas pasitikėdama Amerikos atominių ginklų persvara ir tikėjosi puolėjų greitu išsieikvojimu sykį sunaikinus jo bazes, todėl pirmoji gynybos linija buvo įtaisyta prie Rheino. Vokiečiai pakeitė planus tuo, kad gynybos linija buvo perkelta prie geležinės uždangos, tačiau jie nepajėgė pastatyti reikalingų dalinių, nes visko trūko. Strauss, perėmęs gynybos ministeriją, pagrindinio skaičiaus trūkumo nepašalino, bet tik uždengė visokiomis manipuliacijomis, pav. apginkluodamas tik 350.000 vyrų taikos metu, o pažadėdamas pašaukti likusius 150.000 karo metu, kada iš tikro nė nebūtų laiko juos mobilizuoti. Amerikiečiai tada nepasipriešino, nes atominių bombų strategijoj armija neturėjo svarbos. Tuo tarpu rusai galvojo visiškai priešingai: Kadangi atominė bomba gali sunaikinti didelį skaičių kareivių, todėl jų reikia kuo daugiau. Šalia to jie apsiginklavo raketomis ir atominiais ginklais.

1963 metams NATO planavo turėti 30 divizijų su taktiniais atominiais ginklais, bet planas nėra įvykdytas. Dabar pasitikima masyviniu atominiu smūgiu į pačią Rusiją. Tokiu puolimu galima gal sunaikinti 90% taikinių, tačiau 10% yra neištirti, ar per judrūs, ir galėtų smogti atgal vakarams. Bet ir turint atominius ginklus, lieka problema, ar iš vis ir kokius panaudoti, nes a) užpultasis ginsis su tais pačiais ginklais ir tuo bus pradėta nesibaigianti sunaikinimo spirale, b) rusų fronto armijos turi taip pat atominius ginklus ir gali juos panaudoti, c) yra daug galimybių, kad gali kilti riboti, konvenciniu būdu kovojami karai, pav. dėl Berlyno. Tokie protavimai veda prie konvencinės armijos palaikymo. Jau 1959 m. generolas Taylor pareikalavo padidinti armiją, tačiau Eisenhower pasitikėjo daugiau atominiais ginklais. Todėl dabar, jeigu kiltų konvencinis karas, NATO pajėgos yra per silpnos ir be rezervų, o jeigu būtų naudojamos atominės bombos, nebūtų galo sunaikinimui. Už tai svarbu turėti gana jėgų, kad kuo toliau nustumti momentą, kada reikėtų panaudoti atominius ginklus, kad konvencinės pajėgos būtų gana stiprios sulaikyti puolimą, ar jį sutrukdyti.

Kennedy politika remia Taylor, tačiau Vokietijos Strauss su ja nesutinka, nes jis nepasitiki, kad amerikiečiai panaudos atominius ginklus bijodami rusų keršto. Jį remia kaikurie strategai, kurie mano, kad NATO turėtų savo atominę jėgą, kad galėtų smogti, jeigu atpažintų rusų pasiruošimus pulti, kai tuo tarpu dabartinė strategija nenumato visai pirmo smūgio rusams.

Dabar pirmoji gynybos linija yra per silpna ir visas frontas sugriūtų, jeigu rusai sykį prasiveržtų. Kad Vokietija užimtų savo vietą gynyboj, ji turėtų pastatyti 700.000 kareivių. Tačiau tam trūksta karininkų, puskarininkų ir pinigų, nes reiktų 30 miliardų markių, ko numatyta biudžete tik 20 miilardų. Už tai vokiečiai galėtų pastatyti 580.000 vyrų be raketų arba 500.000 su raketomis. Strauss, norėdamas atominių ginklų ir raktų, nepastato reikalingo vyrų skaičiaus ir neišpildo savo rolės NATO rėmuose. O to skaičiaus labai reikia, nes kare nebūtų laiko mobilizuoti. Amerikiečiai atominius ginklus naudos tik globalinio karo atveju ir, norėdami pasidalinti darbą, reikalauja iš sąjungininkų konvencinių pajėgų. Naujas Taylor paskyrimas ir Norstad, kuris pradėjo remti europiečius, atšaukimas parodo amerikiečių nusistatymą. Strauss tačiau išnešė savo nesutikimą į viešumą ir nepastato reikalaujamo vyrų skaičiaus. Neseniai jis gavo Adenauerio sutikimą savo politikai. Tuo tarpu rudens manevrų rezultatai parodė aiškiai: Su raketomis vietoje dalinių ir su atominiais minosvaidžiais vietoj kareivių Vokietijos apgynimas prie pasienio neįmanomas, o koks veiksmingas įbauginimas abejotinas.

R. Šliažas

LIETUVOS NACIONALINĖ MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKA

DARBAI IR ŽMONĖS...

ADELAIDĖ, AUSTRALIJA

Lietuviškos dvasios ugdymui viena iš sėkmingiausių priemonių yra jaunimo stovyklos. Tad ir Adelaidės Jaun. Ateitininkų Globėjai mokyklų atostogų metu, rugsėjo 14 - 16 d. d. suruošė jaunimo stovyklą prie jūros O'Sullivan Beach. Pati stovyklavietė parinkta gražioje vietoje: smėlėtas jūros krantas sudaro lyg kokią įlanką, o šalia aukštos uolos, kurių viršuje stovyklautojams 5 dideli pastatai. Čia buvo virtuvė, didelė valgykla, pramogoms bei žaidimams salė, miegamieji, prausyklos, dušai.

Pirmoji stovyklos diena buvo kiek lietinga, bet vėliau oras pasitaisė ir buvo šiltos, saulėtos pavasario dienos. Stovyklautojų diena prasidėdavo rytmetine mankšta, o susitvarkius, trispalvės vėliavos pakėlimas ir šv. Mišios, kurios vykdavo jaukioje aplinkoje: altorius būdavo apsuptas jaunųjų stovyklautojų, ir kurių jaunų širdžių kilo skambios lietuviškos giesmės. Jaunimui pritaikytą pirmąją paskaitą turėjo Jaun. Ateit. globėja, pedegagė Agota Stepanienė. Jaunimui ji kalbėjo apie valios grūdinimą ir pravedė pratybas, sulaukdama gražių rezultatų. Kapelionas kalbėjo apie religingumą, kaip viską atnaujinti Kristuje. Po kiekvienos paskaitos skambėdavo dainos, o žaidimams smėlėtasis pajūris buvo tikrai ideali vieta. Prie žaidimų ir rungtynių pravedimo puikiai pasireiškė šv. Kazimiero Savaitgalio Mokyklos vedėja Elena Varnienė, kuri taip pat yra Jaun. Ateitininkų globėja. Šeštadienio popietėje stovyklautojos supynė žydinčių gėlių vainiką, kuris vakare prie laužo uždegus ant jo žvakutes, buvo nuleistas į jūrą, kad bangos nunešty Lietuvon, prie gintaro pakrantės.

Paskutinę stovyklos dieną, sekmadienio rytą, stovyklautojus aplankė iš Adelaidės brangus svečias — ateitininkas sendraugis Pranas Pusdešris ir jaunimui turėjo puikią pedagoginę paskaitą apie Lietuvos tėvynės meilę, o vaikams, kurie geriausiai žinojo apie Lietuvą, paskyrė po dovaną. Ateitininkų globėjas Augustinas Kubilius savo paskaitoje apie visuomeniškumą gyvais ir gausiais pavyzdžiais nurodė tą kelią, kuris veda į visuomeniškumą.

Po pietų stovyklon suvažiavo daug svečių iš Adelaidės. Susirinkus į Lietuvos vėliavos nuleidimo iškilmes, stovyklos viršininkas kun. P. Dauknys trumpame žodyje padėkojo tėvams, kad tokį gausų būrį sulaukė stovyklautojų. o jų buvo 46. Vadovų vardu padėkojo ir visą laiką gaminusioms stovyklkautojams maistą šeimininkėms: Marijai Intienei, Antaninai Uldukienei, Zinaidai Vencienei, Liudvikai Gudiškienei, Uršulei Jucienei; Stovyklos vadovų padėjėjams — Violetai Vasiliauskaitei ir Alfredui Vasiliauskui, o taip pat ir stovyklos svečiui rašytojui ir poetui Pranui Pusdešriui — už paskaitą. Žodį į stovyklautojus ir svečius tarė parapijos klebonas kun. A. Kazlauskas ir Ateitininkų Sendraugių valdybos pirmininkas Juozas Stepanas. Lietuvos trispalvė buvo nuleista giedant Lietuvos himną ir Marija, Marija giesmę.

Paskutinis laužas buvo sukurtas ant jūros kranto uolos, žydinčioje pievoje. Prie laužo pasirodė mūsų jaunieji su dainomis ir eilėraščiais. Pasižymėjusiems stovyklautojams buvo įteiktos dovanos. Jas gavo: Violeta Vasiliauskaitė — už pavyzdinę pagalbą vadovams, Rasa Kubilitė — už eilėraščius ir pasakas, Marytė Uldukytė — už 1 vietą sporto rungtynėse, Felicija Antanaitytė — už gražiausią smėlio pilį, Kęstutis Uldukis — už dainą, Rimas Beinoravičius — už 1 vietą jaunių bėgime. Už eilėraščius gavo: Linas Varnas, Nijolė Vyšniauskaitė, Milda Staugaitė, Kęstutis Varnas, Kęstutis Pranskūnas, Gintaras Kubilius, Vitas Gudiškis ir Nijolė Vencaitė. Paskaitininko Prano Pusdešrio dovanas už geriausias žinias apie Lietuvą laimėjo Rasa Kubiliutė ir Virginija Keršytė.

Pabaigaj visi stovyklautojai padainavo O, Lietuva, Motinėle, ir kartu su visais svečiais turėjo bendras vaišes valgykloje. Vakarui artėjant pradėta skirstytis namo. Tenka pasidžiaugti, kad stovykla, nors ir trumpa, bet gražiai pasisekė. Stovyklautojai praleido savaitgalį tikrai jaukioje lietuviškoje dvasioje.

Kun. P. Dauknys

Iš "Tėviškės Aidų" 1962.X.2.

SYDNEY, AUSTRALIJA

Stovykla

Arkiv. J. Matulaičio kuopa ir jaun. ateitininkai, nesulaukę iki pavasario saulutė atšildys Australijos "įšąlusią" žemę, išsiskubino į "Skautų Žemę" Ingelburne stovyklauti (rugsėjo 29 — spalio 1 d. d.). Stovykla pavadinta Maironio vardu. Nors naktimis palapinėse gerokai prišalo, tačiau pati stovykla buvo nepaprastai gyva ir kultūriškai labai turininga: trys paskaitos (dr. A. Mauragio, M. M. Slavėnienės ir A. Bučinsko); vakarais prie laužų daug pridainuota — jaun. at-kų "Žvirblukai", vadovaujami kun. P. Butkaus, Arkiv. Matulaičio kuopos Linksmieji broliai, neseniai atvykusi iš Lietuvos jauna mokytoja Danutė Žandaraitė ir p. Intas po solo, na ir visų svečių neišbaigiama dainų "skrynia"; jaun. at-kų tautinių šokių grupė, vad. p. A. Laukaitienės, gracingai pašoko. Priedo — daug humoro, pokštų, jaunatviško smagumo. Buvo gerai!

Metinė šventė

Kristaus Karaliaus šventė yra ir visų Sydney ateitininkų šventė. Šiemet ji įvyko spalio 28 d. Buvo pradėta iškilmingomis pamaldomis St. Felix bažnyčioje, Bankstown. Jose ateitininkai dalyvavo su savo vėliava ir priėmė šv. Komuniją. Pamaldas atliko ir turiningą pamokslą pasakė at-kų Dvasios Vadovas kun. P. Butkus. Per pamaldas giedojo "Dainos" choras, vad. muz. K. Kavaliausko. Po pamaldų iškilmingame posėdyje, kurį pravedė Arkv. Mat. kuopos pirmininkė I. Gintalaitė, moksleivio ateitininko įžodį davė šie nariai: Eda Kymantaitė, Lėta Meiliūnaitė, Janė Kondrackaitė, Danguolė Ridikaitė ir Alfonsas Savickas. Davusius įžodį sveikino kun. P. Butkus, dr. A. Mauragis, pulk. V. Šliogeris, inž. J. Dirginčius ir muz. K. Kavaliauskas. Įžodį davusiųjų vardu kalbėjo I. Meiliūnaitė. Turiningą paskaitą skaitė p. J. Petniūnas.

Meninę dalį pradėjo gražia deklamacija D. Žandaraitė Maironio eilėraščiu "Šalin dūsavimai". Jaun. at-kų pirmininkė Vidutė Pužaitė labai jautriai ir geru tarimu padeklamavo taip pat Maironio " Poeto noras". Visai publikai patiko jaun. at-kų dainos, paruoštos kun. P. Butkaus, palydint akordeonu p. A. Plūkui. Kun. P. Butkaus sukurtą "Kaip obelis, mamyt, palinkus", dainuotą su solo partijom, turėjo pakartoti. Solo dainavo: Kęstutis Laukaitis, Vidutė Pužaitė, Albinas Pužas ir Aneliukė Intaitė. Eda Kymantaitė ir Danguolė Ridikaitė padainavo duetą. Jaun. at-kai pašoko tautinius šokius: Šustą, Kvietelius, Kalvelį ir, iš Amerikos atkeliavusį, Australijoj dar nematytą, Vėdarą. Šokiams vadovavo p. A. Laukaitienė.

Šventė užbaigta jaukiu pobūviu ponų Kondrackų namuose.

M. M. S.

Iš Adelaidės stovyklos Australijoje.

BROCKTON

Gruodžio 2 dieną Vytauto Endziulaičio kuopa, vykdydama savo metų planą, susirinko p. Bielkevičių bute. Pirm. Aug. Sužiedėlis pravedė diskusijas "Kodėl mes turime išlikti lietuviais" Visi nariai prisisėmę minčių iš vasaros paskaitų uoliai prisidėjo prie šios programos punkto. Šį metą į studentus išleidom Gražiną Činčytę. Ji studijuoja Annhurst College, Putname. Taip pat darbštus kuopos narys Linas Baškauskas gavo stipendiją į Marianapolis Prep. Ten jis mokosi ir dirba su ateitininkais. Nors mūsų skaičius sumažėjo, darbas nesusmuko ir atrodo, kad mūsų kuopa greit padidės. Per susirinkimą buvo nutarta prirašyti prie mūsų kuopos Bostono moksl. ateitininkus. Nenuilstančiu darbu ir pasišventimu kuopai vadovauja p. Zuzana Kucinienė nuo pat įsikūrimo dienų.

Spalio mėnesį mirė mūsų didžiai gerb. prel. F. Strakauskas. Jis buvo Šv. Kazimiero parapijos klebonas ir dešimt metų mūsų dvasios vadas. Prie artimiausios progos žadame pasikviesti naują dvasios vadą.

Susirinkimų bėgyje esam nutarę: sušaukti susirinkimus kas antrą sekmadienį 10:00 val.; atėjus eilei rašyti protokolus ar referatus ir šiuos perduot Sek. Andriui Eivai; ir žinoma iždi. Romas Baužys turės pakratyti kišenes ne tik dėl nario mokesčio, bet ir už "Ateities" prenumeratą. Nariai nepasitenkina vien darbu. Keli buvo nuvažiavę į putnamiečių šokius; ateityje yra numatyta kelionė į kalnus ir lankyt Studijų Dienas New Yorke. Taip pat jau yra išrinktas atstovas į nepaprastą konferenciją, nors ir dauguma ruošiasi važiuot.

Rymantė Bielkevičiūtė

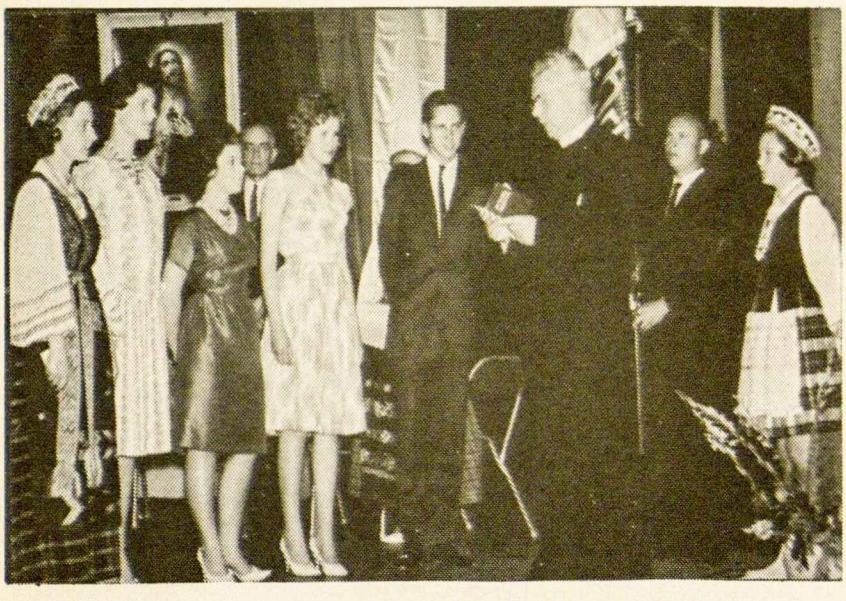

Sydney, Australijoj, duodamas įžodis

SAS VALDYBA

Sąjungos Valdyba praneša, kad naujasis SAS Dvasios Vadas yra kun. K. Pūgevičius. Jo adresas: 6428 York Road, Baltimore, Md.

Studentų ateitininkų sąjungos spaudos ir informacijos skyrius perkeltas į Brocktoną. Naujasis skyriaus vedėjas yra Remigijus Sužiedėlis, 68 Glendale Street, Brockton 39, Mass. Jis kreipiasi į studentus ateitininkus, kurie negavo "Gaudeamus", kad jie spaudos ir informacijos skyriui prisiųstų savo mokslo metų adresą (ir taip pat adresą, kuriuo gali būti pasiekiami per vasaros atostogas). Kviečiami savo adresą atsiųsti pradėję studijas ar paskutinius gimnazijos metus bebaigią moksleiviai. Tie, kurių

Kairėje: Maironio minėjimas Australijoj.

Apačioje: Marytė Ąžuolaitė ir Jonas Adomavičius šoka suktinį Brooklyne.

DĖMESIO

CHICAGOS

ATEITININKAI!

NEUŽMIRŠKITE

"ATEITIES"

MUZIKOS IR

ŽODŽIO

VAKARO

JAUNIMO

CENTRE

VASARIO 2 D.

Daugiau informacijų viršelio trečiame puslapyje.

adresai pasikeitė paskutiniais mėnesiais, taip pat prašomi pranešti savo naują adresą.

DETROIT

Detroito studentų ateitininkų draugovės susirinkimas įvyko šių metų rugsėjo mėn. 30 d., p. Damušių bute. Pirmininkas Algis Bublys atidarė susirinkimą malda. Po to sekė pereitos valdybos pranešimai. Iš pirmininko ir sekretorės pranešimų matėsi, kad draugovė aktyviai veikė. Iždininko ir revizijos komisijos pranešimai dar nebuvo paruošti. Toliau Danguolė Majauskaitė patiekė savo įspūdžius iš vasaros stovyklos — tvarka laikyta griežta, bet programa įvairi ir įdomi. Petras Kausteklis papildė Danguolės pranešimą, papasakodamas apie stovyklos dienos programas, diskusijų būrelius, kandidatų kursus, vakarines programas ir suvažiavimą. Stovykloje pasiūlyta metinė tema, būtent, "Kataliko intelektualo problema". Einamuose reikaluose pasiūlyta pasveikinti Valentiną Pajaujytę ir Saulių Černiauską draugovės vardu. Buvo iškeltas draugovės kapeliono klausimas. Kadangi draugovės kapelionas atsisakė, pasiūlyta pakviesti kun. Celiešių. Taip pat buvo pasiūlymai stengtis vėliavą įsigyti, prisidėti prie knygynėlio ir parapijos choro ir pradėti pasiruošimams Pax Romanos suvažiavimui, kuris įvyko Dainavoj spalio mėn. 5-7 dienomis. Susirinkimas baigtas malda.

S. B.

CHICAGO

Ideologinio būrelio diskusijos

Lapkričio 9 d. įvyko Čikagos studentų at-kų ideologinio būrelio susirinkimas Ramovėje. Diskusijas pravedė Auksė Liulevičiūtė. Ji nagrinėjo "God's Frontier". Ši labai įdomi knyga yra parašyta jauno ispanų kunigo, Jose Luis Martin Descalzo. Autorius vaizduoja vieno žmogaus įtaką į mažo kaimo gyventojus. Įvyksta "stebuklas", ir kaimiečiai pradeda vadint jį šventuoju. Atvaizduojama to "stebuklo" pasekos ir "šventojo" pergyvenimai.

Buvo diskutuojama Dievo malonė ir religinės temos išvystymas knygoje. Ši knyga yra tikrai verta skaitymo, nes duoda įdomią pažiūrą į stebuklų klausimą.

Susirinkime dalyvavo apie 20 narių. Būrelis susirenka trečią mėnesio penktadienį ir nagrinėja įvairias temas, ypatingai liečiančias asmens gyvenimą. Visi, kurie domisi, prašomi dalyvaut.

Jadvyga Stirbytė

CHICAGO

Studentai diskutuoja

Lapkričio 30 d. Jaunimo Centre įvyko studentų ateitininkų ideologinės diskusijos. Lilė Tumosaitė visus supažindino su diskusijų tema "Vienišumas". Vienišumą galime suprasti kaip žmogaus atsisakymą išeiti iš savęs ir įsijungti į kitų žmonių mintis, darbą bei gyvenimą. Jis ypač išryškėja minioj, kur žmonių daug, bet bendravimo mažai. Vienišumo priežastys yra:1. žmogaus nutolimas nuo gamtos, gyvenimo centralizavimas mieste; 2. neįleidimas šaknų į vieną vietą — dažni persikėlimai;3. neturėjimas tvirto įsikibimo į savo nuosavybes; 4. laiko ribos ir tempas, kuris mus atskiria nuo ateities ir praeities ir 5. santykių ir draugysčių paviršutiniškumas.

Sekė gyvos ir įdomios diskusijos, kuriose pasireiškė įvairios nuomonės. Daugumas sutiko, kad egoizmas yra vienišumo priežastis. Taip pat kilo klausimas, ar vienišumas yra vien tik modernaus pasaulio reiškinys, ar jis ne lygiai tiek pat pasireiškė anksčiau, tik buvo mažiau pabrėžiamas.

Vaidilutė

CHICAGO

Lapkričio 3 d. Chicagos studentai ateitininkai susirinko Jaunimo Centre draugovės mėnesiniam susirinkimui. Po Mišių, pusryčių ir ratelyje sudainuotų dainų pradėjome susirinkimą. Rimas Repšys buvo pakviestas pirmininkauti, Janina Konaukaitė sekretoriauti. Sukalbėjęs maldą, mūsų naujas dvasios vadas t. Kęstutis Trimakas, S.J. tarė žodį. Tėvas Trimakas pasveikino šių mokslo metų draugovės valdybą ir "Ateities" redakciją, palinkėdamas sėkmės numatytoj veikloj. Taip pat paragino ir visus narius prisidėti prie energingos valdybos darbo. Vienas toks aktyvus prisidėjimas būtų lankymasis ideologinių būrelių susirinkimuose.

Rimvydo Šliažo paskaita, "Įvadas į metinę temą", kurioje buvo trumpai apibrėžta metinės temos sritis. Kol. Šliažas nurodė, kad "Kataliko Intelektualo Problematika" yra visuotinė, plati tema, sudaranti logiškus rėmus, kuriuose visi klausimai, aktualūs šio amžiaus katalikui studentui, turėtų tilpti. Pagrindinis klausimas yra, kaip reikia žmoguje suderinti tikėjimo ir racionalizmo puses. Viduramžių tikintis intelektualas buvo pateiktas kaip ryškiausias pavyzdys šio klausimo atsakymui. Viduramžio žmogus buvo tvirto proto ir stipraus tikėjimo. Mokslą jis laikė labai aukštai, bet pats aukščiausias ir tobuliausias autoritetas jam buvo apreiškimas. Šitoks vieningas pasaulėvaizdis — suderinąs mokslą su tikėjimu — buvo suardytas Descartes laikais. Descartes išmetė viduramžio apraiškos vyravimą, teigdamas, kad vien proto jėgomis galima pasiekti pilną tiesą. Dar vėliau gyvenimo prasmė buvo sprendžiama ir aiškinama gamtos visumoj. Kilo empirizmas. Kiekviena sritis turėjo savo taisykles; taip ir religijai buvo nurodytas kamputis — ji prarado vienybę su kasdieniniu gyvenimu. Ta izolacija tarp religijos ir kasdieninės veiklos vis griežčiau buvo prilaikoma. Religija nebuvo integruota esminiuose klausimuose; asmenybės sprendimuose buvo apleistas žvilgsnis į žmogaus sielą. Iš to kilo dabartinis vidinis neramumas: žmogus savęs neranda, dar blogiau, jis nežino, kuriuo keliu ieškoti. Aukščiausias kataliko intelektualo siekimas turėtų būti suderinimas katalikybės ir moderniojo gyvenimo. Taip ir temoj iškelti pagrindiniai klausimai: kas yra religija mūsų kasdieniniam gyvenimui, kokia jos rolė? Kol. Šliažas baigdamas pabrėžė, kad krikščionybė turėtų vyrauti dabartinių idėjų kovoj. Mes negalime užsidaryti, turime atsiversti į šį pasaulį ir jį "atnaujinti Kristuje".

Draugovės pirmininkas padarė kelis pranešimus. Ragino visus prisidėti prie **Lituanus** vajaus ir dalyvauti Smetonos rečitalyje. Buvo pasiūlymas sudaryti komisiją Gavėnios seminarui ruošti. Į komisiją išrinkta: Algis Lukas, Rimas Repšys, Vaidilutė Rūbaitė, Rimvydas Šliažas ir Veronika Tijūnelytė.

Po einamųjų reikalų buvo meninė dalis. Angelė Šulaitytė įspūdingai perskaitė Mačernio "Penktąją Viziją".

Susirinkimas baigtas ateitininkų himnu.

J. K.

CHICAGO

Marijos kuopa

Lapkričio 30 d. Chicagos Marijos ateitininkų moksleivių kuopos ramovėje įvyko tos kuopos narių susirinkimas. Susirinko 37 nariai. Be to, susirinkime dalyvavo kuopos dvasios vadas kun. P. Juknevičius, kuopos globėjas Rimas Rudys ir svečias studentas Petras Kaufmanas. Susirinkimas buvo pradėtas malda, kurią sukalbėjo dvasios vadas. Į susirinkimo prezidiumą buvo pakviesti: Aušra Gylytė — pirmininkauti ir Rima Pakeltytė — sekretoriauti. ....

R. Pakeltytė perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Mirga Pakalniškytė padeklamavo Maironio eilėraštį "Norėčiau prikelti". Svečias stud. Petras Kaufmanas skaitė mokslinį referatą apie erdvės tyrimą. Po to buvo labai įdomios diskusijos referate iškeltais klausimais.

Buvo ir linksmoji dalis — vaišės ir šokiai. Susirinkusieji vaišinosi ponių Prapuolenienės ir Pakalniškienės keptais pyragaičiais ir kan. P. Juknevičiaus nupirktais valgiais bei gėrimais. Nors ir nedaug šokiams vietos tebuvo, susirinkusieji tačiau gražiai pasilinksmino.

Milda

Kairėje: Lipniūno kuopos valdybos posėdis Chicagoje.

Apačioje: Brooklyno moksleiviai ateitininkai Moterų Katalikių sąjungos 29-tos kuopos metinėje šventėje.

CHICAGO

L'pniūno kuopos susirinkimas

1962 m. lapkričio mėn. 18 d. įvyko Lipn'ūno kuopos susirinkimas.

Susirinkimą pradėjo Vaigalė Kavaliūnaitė, perskaitydama praeito susirinkimo protokolą. Toliau vyko įdomūs debatai tarp Rimo Repšio ir Margio Matulionio dėl "Saviauklos ir laisvės". Debatus teko nutraukti, nes pritrūko laiko. Po debatų kun. Raibužis, kuopos dvasios vadas, tarė trumpą žodį, ragindamas lipniūniečius (ir visus ateitininkus) visada kalbėti lietuviškai ir skaityti daugiau lietuviškų knygų. Pirmininkas, Vacys Šaulys, prašė visų dalyvauti laisvose diskusijose.

Buvo pranešta apie ateinančius įvykius: kalėdinį kuopos susirinkimą, ateitininkų žiemos stovyklą Clevelande (nuo gruodžio mėn. 27 d. iki 30 d.) ir Kultūros kongresą, kuris vyks Jaunimo Centre.

Po susirinkimo buvo trumpas pasilinksminimas.

Kristina Grabauskaitė

NEW YORKAS

Marijos Pečkauskaitės Moksl. Atkų kuopos New Yorke jaunučiai, jaunesnieji ir kai kurie vyresnieji moksl. ateitininkai atliko programą Moterų Ka'al'kių Sąjungos 29-tos kuopos Brooklyne metinėje šventėje š. m. lapkričio mėn. 4 dieną. Programoje buvo "Ma'da", "Kaimo vakaruškos Lietuvoje", deklamacijos ir k. Jaunučių vadovė dėkojo visiems, bet kuo prisidėjusiems prie šios programos išpildymo, ypač tėveliams, kuriems teko išmėginti savo kantrybę laukiant savo vaikų, atliekant repeticijas.

Jaunučių vadovė **M. Navickienė**

CHICAGO

Studijų vakaras

Moksleivių ateitininkų Lipniūno kuopos surengtas "Studijų vakaras" įvyko gruodžio 7 d. Jaunimo Centre, į kurį, nežiūrint šalto oro, susirinko gausus būrelis moksleivių, norinčių susipažinti su Chicagos universitetais.

Studijų vakaro susirinkime kalbėjo: V. Tijunėlytė apie Loyolos universitetą, J. Šalčius — Navy Pier, M. Matulionis apie Manitobos (Canadoje) universitetą, dr. A. Liulevičius apie Chicago univ. ir J. Mickevičius apie Illinois Technologijos institutą.

Klausytojai buvo supažindinti su šių universitetų programomis, reikalavimais ir mokymosi sąlygomis.

'Studijų vakaras", ruošiamas ateitininkų moksleivių Lipniūno kuopos, yra tikrai naudingas norintiems susipažinti su universitetiniu gyvenimu ir mokymosi metodais.

Linkėtina, kad tokiais studijų vakarais susidomėtų ir kitos ateitininkiškos kolonijos, tuo ateidamos baigiantiesiems gimnaziją moksleiviams į pagalbą pasirinkti studijų šaką ir duotų galimybės pramatyti, kuriam universitete tas studijas galėtų sėkmingiau atlikti.

Laima

DETROIT

Ponų Bajorūnų jaukiuose namuose š. m. lapkričio mėn. 11 d., 7 val po pietų įvyko Detroito Studentų Ateitininkų Draugovės susirinkimas.

Pirmininkavo Bronius Tatarūnas, sekr. Petras Kausteklis. Dalyvavo mūsų kapelionas kun. dr. Celiešius ir 28 seni ir nauji draugovės nariai bei kandidatai.

Susirinkimą malda atidarė kun. dr. Celiešius.

Kaip ir visuomet, mes laikėmės parlamentarinės procedūros. Saulės Buivydaitės perskaitytas praeito susirinkimo protokolas buvo priimtas be pataisų.

Iš Vyto Petrusevičiaus, revizijos komisijos vardu, išklausėme 61-62 metų draugovės įvertinimą ir pastabas bei pagyrimus. Vieni paraudonavome, kiti pasijuokėme, bet visi sutikome su revizijos komisijos pranešimo turiniu.

Kasos reikalu žodį tarė Rimas Kriaučiūnas. Visi nudžiugome tapę turtingais, nes mūsų 61-62 metų veikla atnešė ir finansinių vaisių.

Kun. dr. Celiešius mums pristatė į susirinkimą atsilankiusį kun. Dagilį, kuris į mus kreipėsi kviesdamas dalyvauti Ateitininkų Sendraugių ruošiamose rekolekcijose, kurios įvyks: moterišk:ajai giminei š. m. gruodžio mėn. 7-9 dienomis, o vyriškajai giminei 1963 metų vasario mėn. 21-23 dienomis, sendraugiams ir jauniesiems — reiškia studentams.

Brocktono Vytauto Endziulaičio vardo kuopa, viena pirmųjų išrinkusi atstovą į nepaprastą konferenciją.

Buvo pranešta, kad Kalėdų atostogų metu įvyks ateitininkų ideologiniai kursai, kur visi išalkę galėtų pasisotinti ateitininkiškomis žiniomis ir atmosfera. Deja, tik viena narė pasisakė norinti dalyvauti. Kiti visi, tur būt, jaučiasi sotūs.

Saulius Damušis maldavo narius atlikti "ateitininkišką pareigą" ir užsimokėti nario mokestį.

Vytas Petrusevičius informavo ir prašė pagalbos Lituanus vajaus reikalu. Draugovė tuojau nutarė Lituanus reikalams paremti paaukoti $20 (dvidešimt dol.), kad žurnalas galėtų plačiau susipažindinti ir kitataučius apie Lietuvą, jos praeitį ir siekimus. Be to, susirinkimo dalyviai pasižadėjo tam reikalui parinkti aukų.

Tuo ir baigėme firmaliąją susirinkimo dalį.

Sekančią dalį labai įdomiai pravedė kun. dr. Celiešius, už ką jam esame labai dėkingi. Jis pasidalino su mumis Europos nuotykiais (žodžiais), pasakojimais, paveikslais. Mes keliavome po graikų Delphi, Atėnus, Partenoną, kuris yra didesnis už šv. Petro Baziliką Romoje. Žavėjo mus Milano katedra, La Scala operos rūmai ir miesto vaizdai. Plaukėme Venecijos kanalais ir matėme jos bizantinio stiliaus katedrą ir karaliaus rūmus. Atkasti Pompėjos griuvėsiai ir senoji miesto architektūra aiškiai atgijo ekrane.

Bet Italija nebūtų Italija be Vatikano ir šv. Petro bazilikos, Michael Angelo — Mozės ir kitų trijų bazilikų ir jų neapsakomo grožio.

Palikę Romą paveikslais ir žodžiais nuskridome į Fatimos šventovę. Ši nauja Švč. Marijos garbei pašvęsta vietovė su milžiniška savo aikšte, talpinti iki 1.000.000 žmonių ir moderniška architektūra mus žavėjo. Buvome nusiebę ir "jautėmės gana jaukiai" sužinoję, kad kun. dr. Celiešius turėjo privilegiją laikyti šv. Mišias Marijos Apsireiškimo vietovėje. Be to, džiaugėmės išgirdę kad jis ir keli kiti lietuviai gavo audienciją pas Šv. Tėvą Joną XXIII ir Jo palaiminimą.

Taip mintimis paskraidę po šventas ir istorines vietas, vėl grįžome į Detroitą ir padėkojome kun. dr. Celiešiui už tokį įdomų ir informacinį mintimis pasidalijimą.

Susirinkimą baigėme malda, kurią sukalbėjo kun. dr. Celiešius, mums "choru" pritariant.

Po susirinkimo mes pasivaišinome ponios Bajorūnienės skaniais patiekalais bei gėrimais. Nepraleidome progos ir pasišokti!

Kad ir naudingai ir įdomiai praleidome kelias ateitininkiškas valandas, bet reikėjo skirtstytis į namus, padėkojus ponai Bajorūnienei ir kol. Giedrei už globą ir vaišes.

Sekretorius

GALVOK!

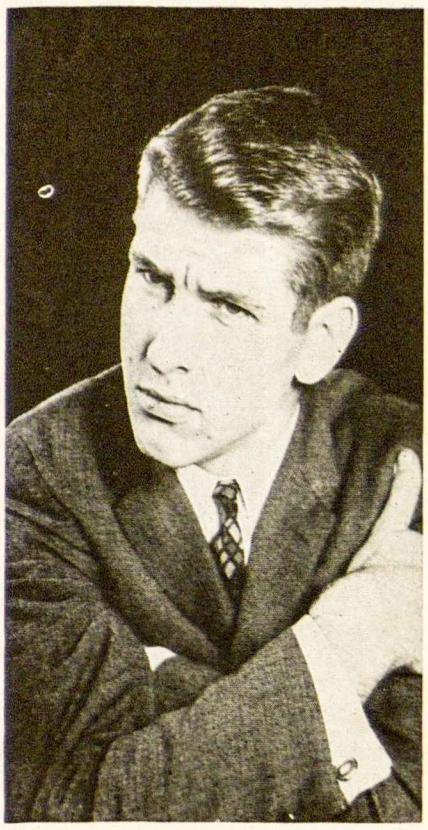

1. Du traukiniai, važiuodami 50 mylių per valandą greičiu, išvažiuoja tuo pačiu metu iš dviejų skirtingų stočių vienas prieš kitą. Stotys, kurios yra 100 mylių nuotolyje viena nuo kitos, vadinasi A ir B. Paukštis išlekia iš stoties A į stotį B, kada traukiniai pradeda važiuoti. Paukštis lekia 70 mylių per valandą. Kai paukštis sutinka traukinį atvažiuojant iš stoties B, jis išsigąsta ir lekia atgal į stotį A. Griždamas sutinka antrą traukinį ir taip pat išsigąsta ir lekia atgal. Ir taip jis pirmyn ir atgal lekia nuo vieno traukinio iki antro, kol traukiniai susitinka. Tada paukštis iš per didelio išgąsčio krenta ir miršta. Kiek mylių buvo nulėkęs paukštis?

2. Karvė, stovėdama ant trijų kojų, sveria 300 svarų. Kiek ji svers stovėdama ant visų kojų?

3. Trys "klounai", užsirišę ant kaklo lenteles, ant kurių buvo nupiešti numeriai 1, 6 ir 8, stovėjo eilėje. Kaip reikia juos sustatyti, kad iš tų numerių sudarytas skaičius būtų galima padalyti iš devynių?

4. Kokia sunkesnė našta — svaras švino ar svaras plunksnų?

kreivos šypsenos

DAUGIAU DINAMIŠKOS TINGINYSTĖS!

Nauji Metai. Laikas užversti vieną tuščią puslapį ir atversti naują. Proga sukaupti stiprybės ateičiai apmąstant darbus, kurių neatlikome.

Sunku žmogui tinginiui šiame aktyvistų amžiuje. Industrinė revoliucija užsimojo perdirbti ir žmogų mašinos pavyzdžiu. Mašina nepavargsta, mašina nereikalauja poilsio. Mašina nemoka tinginiauti! Tik žmogus gali būti tinginys. Štai kertinis akmuo naujam humanizmo amžiui.

Pasaulis smarkiai keičiasi, pirmyn žengia: štai ar seniai paštą arkliais vežiojo, laiškas centą kainavo, o dabar greit paštą raketomis šaudys, laiškas penkis centus kainuos. Ir mes progresuojame: štai Vokietijoj malkas skaldėme, o čia jau automobilius ir kalakutus. Su gyvenimo pažanga ir mūsų galvojimo sąvokos turi keistis, nes ir mes turime eiti su gyvenimu. Mes negalime būti patenkinti sena, devynioliktojo šimtmečio tinginyste. Mums reikia naujos, kūrybingos tinginystės.

Čia ir kyla problema. Jaunimo veržliai, šviežiai tinginystei užstoja kelią vyresnioji karta, suvažiavimuose, susirinkimuose, net privačiuose pokalbiuose (taip, jiems nieko nėra šventa!) ragindama jaunimą revoliucijas kelti. Koks grubus nesusipratimas: jei mūsų tėvai jautė pašaukimą visuomenę šviesti, kelti, tai mūsų pareiga ginti asmenį nuo visuomenės kūrybingu, dinamišku tingėjimu. Tebūnie tad naujųjų metų šūkis: mums reikia jaunų tinginių!

Klaidinga manyti, kad tinginystė yra paveldėjimo ar talento reikalas — čia, kaip ir kitose žmogaus dvasinės kultūros srityse, yra reikalinga tik ketvirtis talento, o trys ketvirčiai valios. Daug prie saviauklos tinginystėje gali prisidėti mokykla ir organizacija: kiek daug čia reiškia pasidalinimas patirtimi, pasyvios veiklos metodų išbandymas — galima sakyti, kad organizacija yra laboratorija: čia tingėjimui suteikiamas toks rafinuotumas, kuris savamoksliui tinginiui yra neįmanomas. Su dideliu kuklumu norėtųsi pasiūlyti organizacijos gairių šiai auklėjamai veiklai svarstymą būsimoje nepaprastoje konferencijoje.

VOX POPULI

Gerbiamas Redaktoriau,

SAS Valdyba buvo labai nustebinta, kad lapkričio mėnesio ATEITIES numerio viršelyje nebuvo žurnalo vardo. Nors viršelis patrauklus, tačiau jis niekur nerašo, kad tai ateitininkų leidinys. Tik pažvelgus į žurnalo kitą pusę ir pažinus savo bei draugų veidus, galima suprasti, kad tai žurnalas leidžiamas ateitininkiško jaunimo. Mes tikime, kai tai buvo sąmoningai padaryta, tačiau būtų įdomu žinoti, kodėl Redakcija rado reikalą ATEITIES vardą nuo žurnalo viršelio numesti.

Jūsų Kristuje,

Irena Lendraitytė

SAS Valdybos Sekretorė

1962. XII. 10.

Vardo dėjimas kainuoja $13,43 daugiau negu viršelis be vardo. Kadangi paskutiniais metais nebuvo pinigų pertekliaus, nutarėm išleisti likusių numerių vardą ir pakeisti viršelio formatą, kad nebūtų nereikalingų išlaidų (Red.).

Gerbiama "Ateities" Redakcija,

Skaitant šių metų gruodžio mėn. "Ateities" sporto skyriuje J. Šoliūno straipsnį "Rėtis vandens nelaiko", susidaro įspūdis, lyg skaitytum komunistinę "Tiesą" ar "Grįžkim į tėvynę". "Tiesa" ir "Grįžkim į tėvynę" dergia viską, kas buvo nepriklausomoj Lietuvoj, bet kodėl tai daro ir "Ateitis"? J. Šoliūno straipsnio piktos ir neobjektyvios mintys, kaip: "futbolininkai ir krepšininkai... tai didelė krūva, tamsios ir neorganizuotos bandos dalis", nepasitarnauja lietuvybei ir neturėtų būti spausdinamos lietuviško jaunimo žurnale.

Su tikra pagarba

Aldona Juozevičienė

1962. 12. 15.

Mielas skaitytojau,

Žurnalas "ATEITIS" ruošia

ŽODŽIO IR MUZIKOS VAKARĄ

šeštadienį, vasario 2 d., 8 valandą vakare Jaunimo Centro didžiojoje salėje (5620 So. Claremont Ave., Chicagoje). Vakaro metu bus įteikiamos "ATEITIES" dailiojo žodžio konkurso premijos. Jūs esate maloniai kviečiamas dalyvauti. Kvietimus (suaugusiems 2.00, moksleiviams ir studentams $1.00) galima gauti "ATEITIES" administracijoje, 5725 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill. Tel.: 925 8461.

DAR NEVĖLU užsisakyti "Ateitį" 1963 metams. Nauji prenumeratoriai moka tik $4.00 už 1963 m. prenumeratą. "Ateitį" užsisakykite tiesiog rašydami administracijai arba per "Ateities" platintojus.

"Ateities" prenumeratoriai VAKARŲ VOKIETIJOJE prašomi pinigus — metinės prenumeratos kaina 12 DM — siųsti mūsų atstovui kun. dr. J. Avižai, 8 Munchen 2, Unterer Anger 17/1.

Administracijos pranešimai

Aukojo ATEIČIAI paremti:

Kun. dr. J. Tadarauskas $100.00
Asmuo, prašęs pavardės neskelbti $100.00
($40 ATEITIES skolų mažinimui ir $60 už 20 prenumeratų neturtingiems moksl.)
Detroito ASS skyrius per p. J. Miką $100.00
Kun. dr. Juozas Prunskis $50.00
Dr. Jonas Juozevičius, Chicago $25.00
Detroito SAS draugovė $21.00
P. Spetyla $10.00
Brocktono Vyt. Endziulaičio MAS kuopa $10.00
Antanas Ivaška $5.00
Povilas Mikšys $4.00
Kun. J. Vėlutis $2.00
Kun. B. A. Rutkauskas $2.00
Stasys Rudys $2.00
V. Jasaitis $1.00
Audronė Giedraitytė $1.00
J. Laskus $1.00
Tadas Rūta $1.00
E. V. Žukauskas $1.00

Garbės prenumeratas atsiuntė:

Dr. A. Belickas $10.00
Pr. Grušas $10.00
Ant. Ivaška $10.00
Prelatas Pr. Juras $10.00
Kun. A. Kardas $10.00
Dr. Arūnas Liulevičius $10.00
Birutė Miniataitė $10.00
Stasys Rudys $10.00
Alicija Rūgytė $10.00
Julius Staniškis $10.00
Kun. J. Tautkus $10.00

Apmokėjo prenumeratas nepasiturinčiai moksleivijai:

Akelaičiai $3.00
Juozas Bichnevičius $3.00
Leonas Barauskas $5.00
J. J. Dėdinas $3.00
Kun. B. Dagilis $6.00
Ant. Ivaška $3.00
A. J. Kasulaitis $3.00
Dr. Petras Kazlas $3.00
Dr. Ant. Kučas $3.00
Feliksas Kudirka $3.00
Dr. Valis - Labokas $3.00
Kun. Alf. Petraitis $3.00
Vacius Prižgintas $3.00
Stasys Rudys $3.00
Zita Siekliuckaitė $3.00
Julius Staniškis $3.00
Kristina Stankaitytė $3.00
V. A. Sužiedėlis $3.00
Algimantas Tamašauskas $3.00

Dovanos:

Švenčių proga savo draugams kaip kalėdinę dovaną užsakė ATEITĮ šie asmenys:

V. Jasaitis, Chicago, Ill.

Kun. Jonas Ruokis, N.Y.

Valerijus Gražulis, Detroit, Mich.

Tėvas dr. J. Žiūraitis, Washington, D.C.

Petras Mikalauskas, Omaha, Neb.

S. ir F. Palubinskai, Urbana, Ill.

Aukotojams, garbės prenumeratoriams ir neturtingiems moksleiviams prenumeratas apmokėjusiems, o taip pat ir asmenims, pripažinusiems ATEITĮ tinkama vertybe dovanoms, administracija reiškia nuoširdžią padėką.

ALp(LKA)1786
1963, Nr.1

90. 729. 64